

३

राज्य उत्पन्न

३. राज्य उत्पन्न

३.१ स्थूल देशांतर्गत उत्पन्न/ स्थूल राज्य उत्पन्न हे अर्थव्यवस्थेच्या प्रगतीचे केवळ मोजमापच करीत नाही तर एक महत्वाचा आर्थिक निर्देशक ही आहे. 'चांगल्या दर्जाचे काम आणि आर्थिक वाढ' या शाश्वत विकास ध्येयाकरीताच्या फलनिष्पत्ती निर्देशकांपैकी 'दरडोई वास्तविक स्थूल देशांतर्गत उत्पन्न/स्थूल राज्य उत्पन्नाचा वार्षिक वृद्धिदर' हा एक निर्देशक आहे. राज्याचा देशाच्या अर्थव्यवस्थेत सर्वाधिक हिस्सा आहे.

३.२ अर्थव्यवस्थेत होत असलेले संरचनात्मक बदल विचारात घेण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय स्तरावर स्विकृत 'राष्ट्रीय लेखा पद्धतीच्या' आधारे राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, सांख्यिकी व कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय, भारत सरकार यांच्याकडून स्थूल देशांतर्गत उत्पन्न / स्थूल राज्य उत्पन्न परिगणनेचे पायाभूत वर्ष ठराविक कालावधीनंतर सुधारित करण्यात येत असते. राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालयाने पायाभूत वर्ष २००४-०५ वरून २०११-१२ असे सुधारित केले असून सुधारित कार्यपद्धतीनुसार ('राष्ट्रीय लेखा पद्धती २००८' च्या आधारे) क्षेत्रनिहाय अंदाज मूळ किंमतीवर आधारित स्थूल मूल्यवृद्धिच्या स्वरूपात तर देशांतर्गत स्थूल उत्पादन बाजार किंमतीवर आधारित आहे. त्याचप्रमाणे राज्यासाठी क्षेत्रनिहाय अंदाज मूळ किंमतीवर आधारित स्थूल मूल्यवृद्धिच्या स्वरूपात व स्थूल राज्य उत्पन्नाचे अंदाज बाजार किंमतीवर आधारित आहेत. चालू वर्षाच्या किंमतीवर आधारित अंदाजांना 'सांकेतिक' ('नॉमिनल') अंदाज तर पायाभूत वर्षातील किंमतीवर आधारित अंदाजांना 'वास्तविक' ('रियल') अंदाज असे संबोधण्यात येत आहे.

राज्य अर्थव्यवस्था

स्थूल राज्य उत्पन्न पुर्वानुमान (सन २०१९-२०)

३.३ पुर्वानुमानानुसार सन २०१९-२० चे सांकेतिक स्थूल राज्य उत्पन्न ₹ २८,७८,५८३ कोटी अपेक्षित असून ते मागील वर्षाच्या तुलनेत ९.३ टक्क्यांनी अधिक आहे तर वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न सन २०१८-१९ च्या तुलनेत ५.७ टक्के अपेक्षित वाढीसह ₹ २१,५४,४४६ कोटी अंदाजित आहे. वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धि, वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न व दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नाचे पुर्वानुमानानुसार सन २०१९-२० चे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.१ मध्ये दिले आहेत.

तक्ता ३.१ वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि, वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न व दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नाचे पुर्वानुमानानुसार सन २०१९-२० चे वार्षिक वृद्धिदर

(टक्के)

क्षेत्र	वृद्धिदर
(i) कृषि व संलग्न कार्ये (कृषि, वने व मत्स्यव्यवसाय)	३.१
(ii) खाण व दगड खाणकाम	०.०
(iii) वस्तुनिर्माण	२.७
(iv) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	६.४
(v) बांधकाम	६.१
(vi) व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणा संबंधित सेवा	७.९
(vii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	५.७
(viii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	१२.७
स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि	५.७
स्थूल राज्य उत्पन्न	५.७
दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न	४.७

आधार: अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

३.३.१ सन २०१९-२० मध्ये 'कृषि व संलग्न कार्ये' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नात ३.१ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. राज्यात मागील वर्षापेक्षा खरीप हंगामाच्या तुलनेत रब्बी हंगामातील पीक उत्पादन अधिक चांगले होण्याचे अंदाज आहेत. 'पीक' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि २.५ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'पशुसंवर्धन', 'वने व लाकूड तोडणी' आणि 'मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती' या क्षेत्रांत अनुक्रमे ६.० टक्के, ०.४ टक्के व १.७ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'वस्तुनिर्माण' क्षेत्रातील २.७ टक्के वाढीसह 'उद्योग' क्षेत्रात ३.३ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'सेवा' क्षेत्रात ७.६ टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

स्थूल राज्य उत्पन्न (सन २०१८-१९)

३.४ पहिल्या सुधारित अंदाजांनुसार सन २०१८-१९ चे सांकेतिक स्थूल राज्य उत्पन्न ₹ २६,३२,७९२ कोटी असून, मागील वर्षाच्या तुलनेत १०.५ टक्क्यांनी जास्त आहे. वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न ₹ २०,३९,०७४ कोटी अंदाजित असून ते सन २०१७-१८ च्या तुलनेत ६.० टक्क्यांनी वाढणे अपेक्षित आहे. वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धि व दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नाचे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.२ मध्ये दिले आहेत.

तक्ता ३.२ वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्नाचे वार्षिक वृद्धिदर

(टक्के)

तपशील	वृद्धिदर							सरासरी वृद्धिदर (२०१२-१३ ते २०१८-१९)
	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७ ⁺⁺⁺	२०१७-१८ ⁺⁺	२०१८-१९ ⁺	
स्थूल राज्य उत्पन्न	६.१	६.९	६.३	७.२	९.२	६.५	६.०	६.९
स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि	६.०	६.८	६.२	६.७	८.९	६.१	६.१	६.७
कृषि व संलग्न कार्ये क्षेत्र	(-०.४)	१२.३	(-१०.७)	(-३.७)	२१.०	(-०.७)	(-२.२)	२.२
i) पीक	(-१.८)	१८.६	(-१६.७)	(-७.५)	२५.०	(-५.०)	(-३.८)	१.३
ii) पशुसंवर्धन	३.८	१.१	४.०	४.८	११.५	८.५	६.०	५.७
iii) वने व लाकूड तोडणी	०.८	(-३.३)	२.८	३.४	१८.०	९.३	(-७.४)	३.४
iv) मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	०.९	२.०	७.०	(-४.२)	२१.२	(-११.७)	(-१०.५)	०.७
उद्योग क्षेत्र	५.१	३.१	८.०	८.८	५.९	७.१	५.५	६.२
i) खाण व दगड खाणकाम	४.२	(-२५.४)	२३.६	१०.८	३.१	७.१	०.०	३.३
ii) वस्तुनिर्माण	८.२	१०.०	५.१	१०.८	६.८	७.२	६.०	७.७
iii) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	५.१	(-४.४)	१४.७	४.८	३.१	१०.७	९.९	६.३
iv) बांधकाम	(-३.८)	३.८	७.९	१.९	५.४	५.६	५.१	३.७
सेवा क्षेत्र	८.३	८.१	९.१	७.४	८.७	६.९	८.१	८.१
i) व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणा संबंधित सेवा	९.६	१.३	६.१	५.५	९.५	७.३	८.०	६.८
ii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	८.३	१२.२	१०.८	८.१	८.०	५.७	६.८	८.६
iii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	६.३	७.३	८.६	८.२	१०.१	९.८	१२.१	८.९
दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न	४.९	५.७	५.२	६.०	८.१	५.४	५.०	५.८

+++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टीप : १) स्थूल राज्य उत्पन्न = मूळ किंमतींवर आधारित स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि + उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर - उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान

२) क्षेत्रनिहाय वृद्धिदर स्थूल राज्य मूल्यवृद्धिदर आधारित असून राज्याच्या अर्थव्यवस्थेचा वृद्धिदर स्थूल राज्य उत्पन्नावर आधारित आहे

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

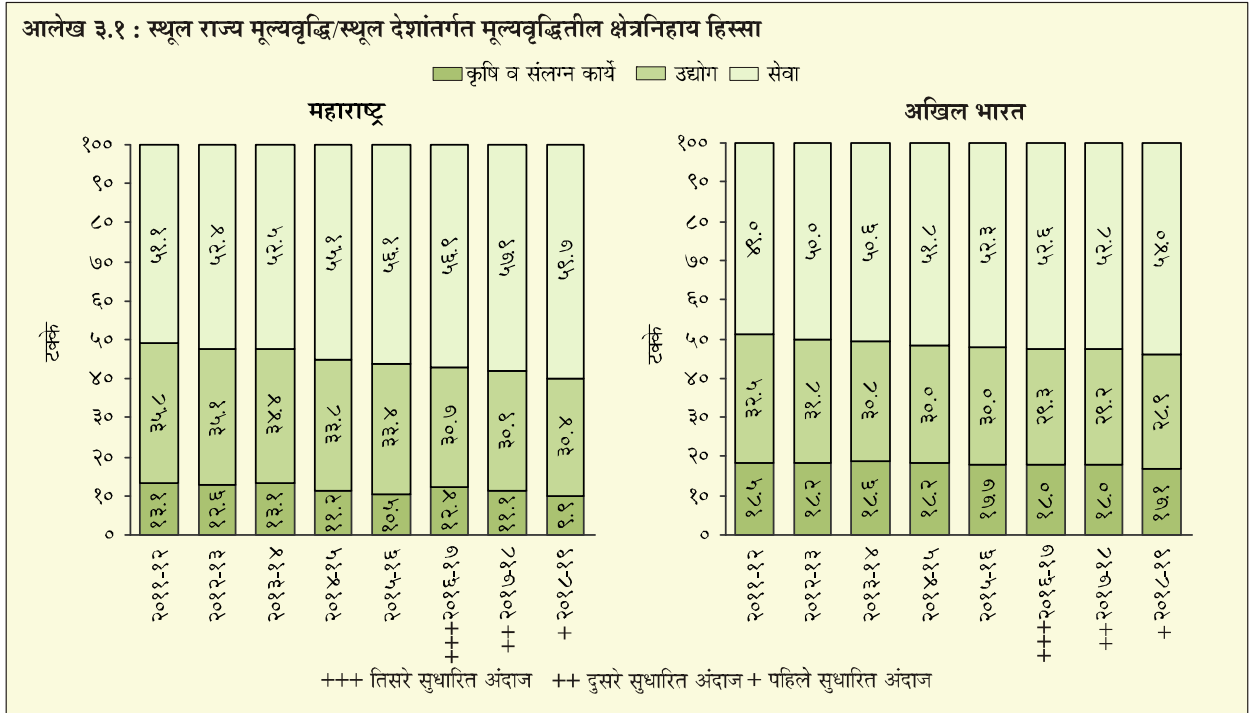
३.४.१ सन २०१८-१९ मध्ये 'कृषि व संलग्न कार्ये' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)२.२ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. राज्यात सन २०१८-१९ मध्ये झालेल्या पावसाचे प्रमाण साधारण (सरासरीच्या ७३.६ टक्के) असून वर्ष २०१७-१८ च्या तुलनेत १०.७ टक्के कमी होते. मागील वर्षाच्या तुलनेत अन्नधान्य आणि फळे व भाजीपाला यांच्या उत्पादनात अनुक्रमे २७.३ टक्के व १०.१ टक्के घट झाली आहे तर ऊस, तेलबिया व कापसाच्या उत्पादनात अनुक्रमे ८.० टक्के, १६.१ टक्के व ८.२ टक्के वाढ झाली. 'पीक' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)३.८ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'पशुसंवर्धन' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित मुख्यतः दुग्ध उत्पादनातील व पोल्ट्री मांस उत्पादनातील वाढीमुळे मागील वर्षाच्या तुलनेत ६.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे. मागील वर्षाच्या तुलनेत मुख्यतः बांबू उत्पादनात घट झाल्यामुळे 'वने व लाकूड तोडणी' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)७.४ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. राज्यातील मत्स्यउत्पादनात मागील वर्षाच्या तुलनेत घट झाल्यामुळे 'मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)१०.५ टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

३.४.२ 'उद्योग' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित सन २०१८-१९ मध्ये मागील वर्षाच्या तुलनेत ५.५ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'वस्तुनिर्माण' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित ६.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे तर 'वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा' आणि 'बांधकाम' या क्षेत्रांच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित अनुक्रमे ९.९ टक्के व ५.१ टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

३.४.३ 'सेवा' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित मागील वर्षाच्या तुलनेत ८.१ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे' या क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित ६.७ टक्के तर 'वाहतूक, साठवण, दळणवळण व प्रसारणा संबंधित सेवा' या क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित ९.९ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा', 'सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण' आणि 'इतर सेवा' या क्षेत्रात अनुक्रमे ६.८ टक्के, १५.९ टक्के व १०.४ टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

चालू मालिकेतील क्षेत्रनिहाय सरासरी हिस्सा व सरासरी वार्षिक वृद्धि

३.५ सन २०११-१२ ते २०१८-१९ मध्ये अखिल भारताच्या देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नात (पायाभूत वर्ष २०११-१२) राज्याचे योगदान सरासरी १४.३ टक्के असून देशात सर्वाधिक आहे. राज्याच्या स्थूल राज्य मूल्यवृद्धिमध्ये सेवा क्षेत्राचा (५५.२ टक्के) सर्वाधिक सरासरी हिस्सा असून त्याखालोखाल 'उद्योग' (३३.१ टक्के) आणि 'कृषि व संलग्न कार्ये' (११.७ टक्के) या क्षेत्रांचा हिस्सा आहे.

३.६ सन २०१२-१३ ते २०१८-१९ मध्ये 'कृषि व संलग्न कार्ये' क्षेत्र, 'उद्योग' क्षेत्र आणि 'सेवा' क्षेत्राच्या स्थूल राज्य मूल्यवृद्धितील (पायाभूत वर्ष २०११-१२) सरासरी वार्षिक वृद्धिदर अनुक्रमे २.२ टक्के, ६.२ टक्के व ८.१ टक्के आहे. क्षेत्रनिहाय सरासरी वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.२ मध्ये दिले आहेत.

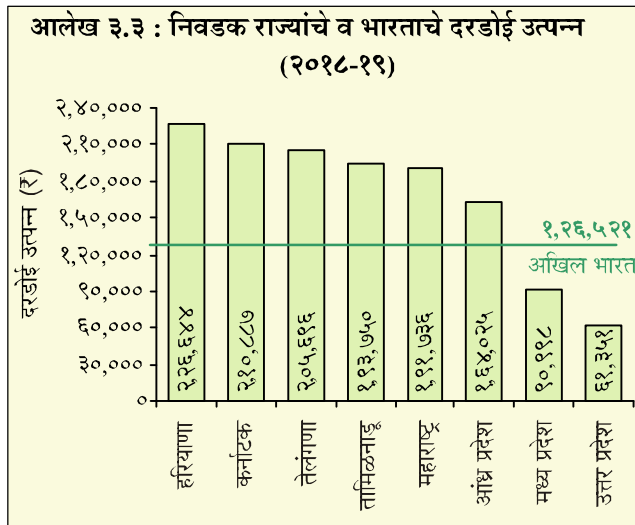
राज्य उत्पन्न (२०१८-१९)

३.७ पहिल्या सुधारित अंदाजांनुसार सन २०१८-१९ मधील सांकेतिक राज्य उत्पन्न म्हणजे 'चालू किंमतीनुसार निव्वळ राज्य उत्पन्न' ₹ २३,३२,९९२ कोटी आहे व ते सन २०१७-१८ मध्ये ₹ २१,१०,८२३ कोटी उत्पन्नात १०.५ टक्के वाढ दर्शविते. वास्तविक राज्य उत्पन्न म्हणजे 'स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार निव्वळ राज्य उत्पन्न' सन २०१८-१९ मध्ये ₹ १७,९४,१२३ कोटी अपेक्षित असून ते मागील वर्षाच्या तुलनेत ५.८ टक्के जास्त आहे. स्थूल व निव्वळ राज्य उत्पन्नाचा तपशील परिशिष्ट ३.१ ते परिशिष्ट ३.४ मध्ये दिला आहे.

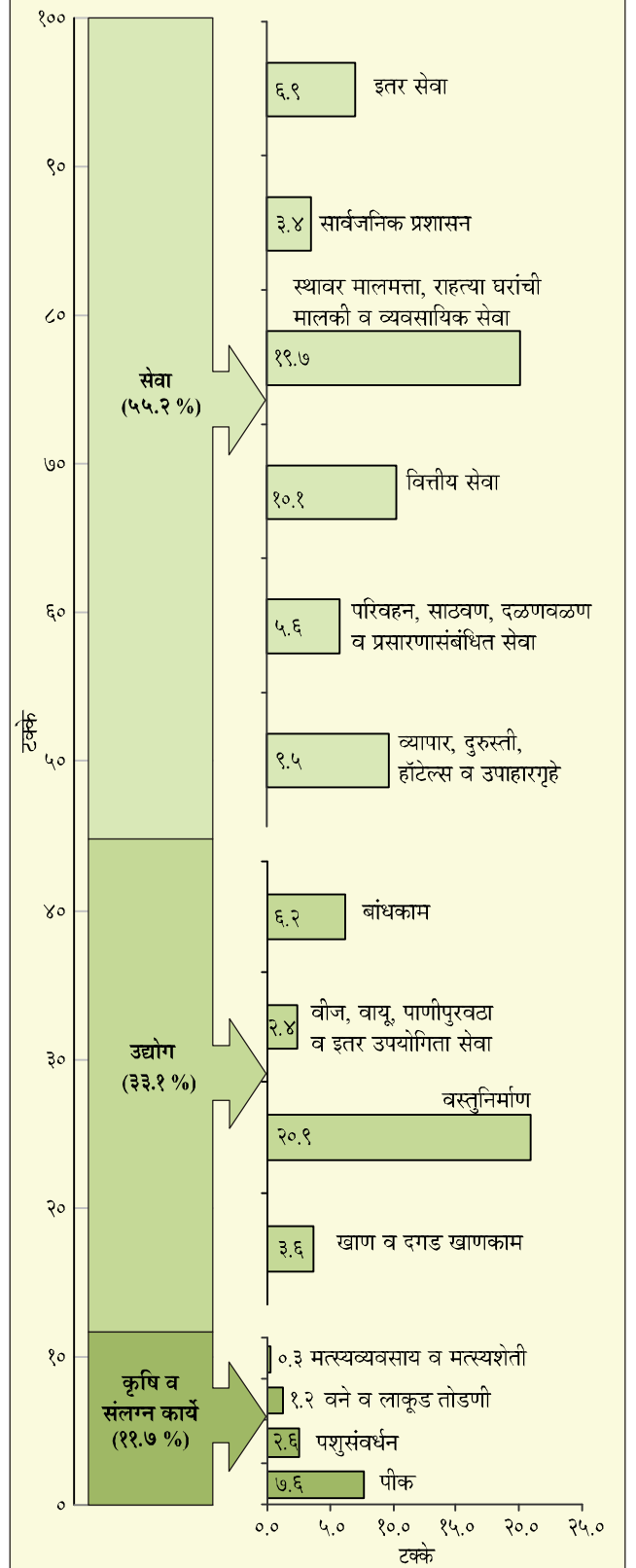
३.७.१ चालू किंमतीनुसार सन २०१८-१९ चे अंदाजित दरडोई राज्य उत्पन्न (म्हणजेच दरडोई सांकेतिक निव्वळ राज्य उत्पन्न) ₹ १,९१,७३६ असून सन २०१७-१८ मध्ये ते ₹ १,७५,१२१ होते.

जिल्हानिहाय स्थूल मूल्यवृद्धि

३.८ पायाभूत वर्ष (२००४-०५ वरून २०११-१२) सुधारित झाल्याने कार्यपद्धती व परिभाषा यामध्ये बदल झाले. स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धिचे अंदाज तयार करण्यासाठी 'उत्पन्न स्रोत पद्धती' चा अवलंब करण्यात येत असून त्यास अंगभूत मर्यादा लागू आहेत. वस्तु उत्पादन क्षेत्रांसाठी जिल्हास्तरीय माहिती उपलब्ध आहे परंतु इतर क्षेत्रांकरिता स्थूल राज्य मूल्यवृद्धिचे अंदाज जिल्ह्यांत वाटप करण्यासाठी अनुरूप निर्देशकांचा वापर करण्यात येतो. हे जिल्हास्तरीय अंदाज केवळ जिल्हा स्तरावरील अर्थव्यवस्थेची ढोबळमानाने कल्पना यावी यासाठी वापरले जाऊ शकतात. चालू व स्थिर किंमतीनुसार स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि अंदाज व चालू किंमतीनुसार दरडोई स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि अंदाज परिशिष्ट ३.९ ते परिशिष्ट ३.११ मध्ये देण्यात आले आहेत.

आलेख ३.२ : स्थूल राज्य मूल्यवृद्धितील क्षेत्रनिहाय सरासरी हिस्सा (२०११-१२ ते २०१८-१९)

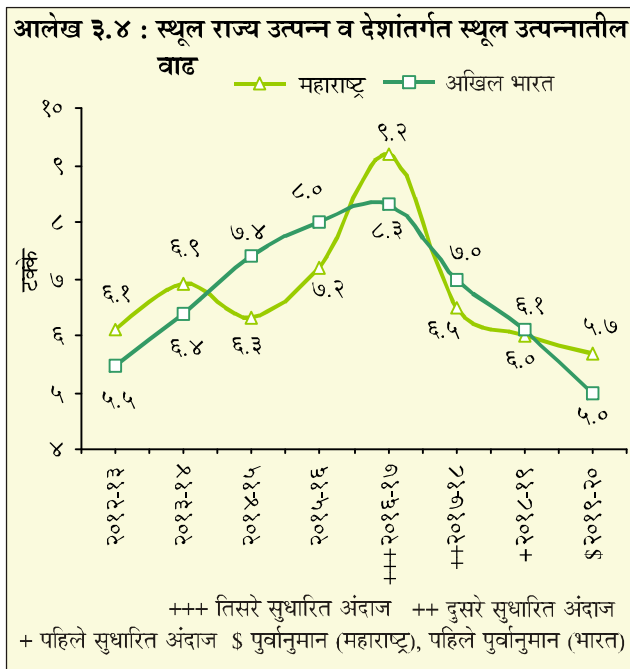
भारतीय अर्थव्यवस्था

देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (सन २०१९-२०)

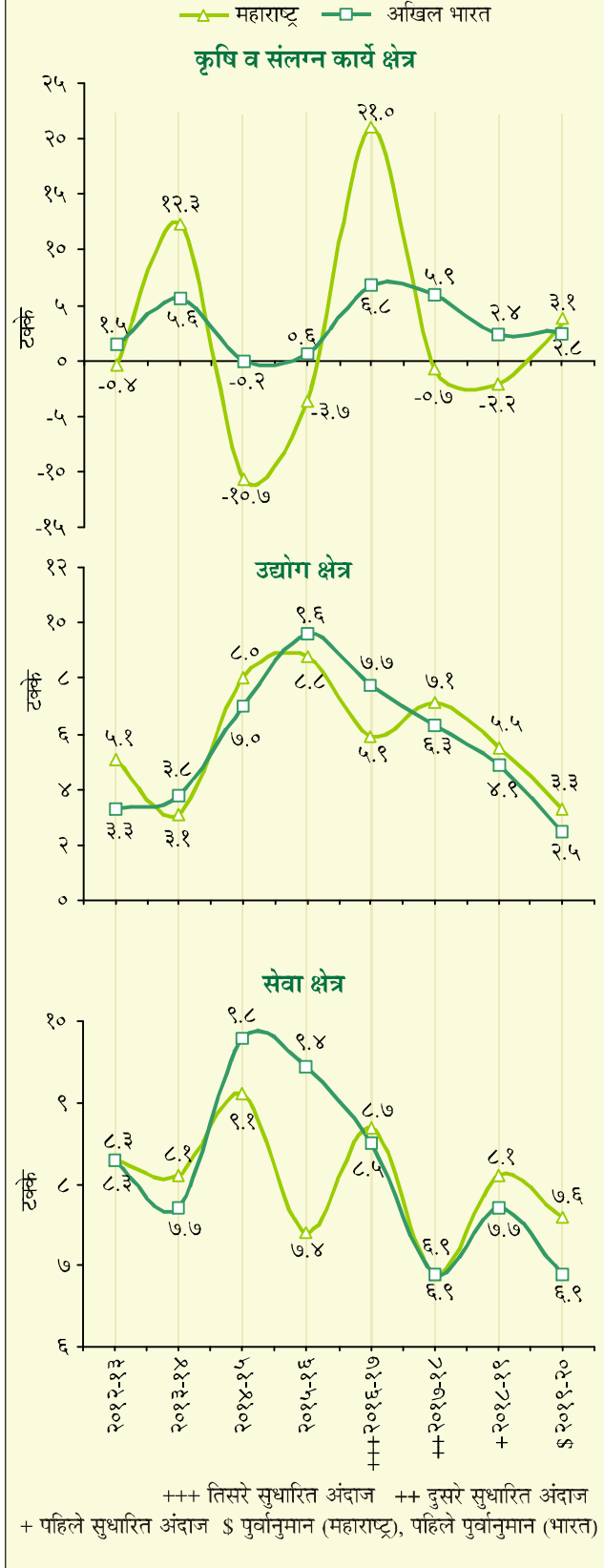
३.९ राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार यांनी प्रसिद्ध केलेल्या सन २०१९-२० च्या पहिल्या पूर्वानुमानानुसार सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ २,०४,४२,२३३ कोटी अपेक्षित असून वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ १,४७,७८,८७९ कोटी अपेक्षित आहे. सन २०१९-२० करीता वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नाचा वृद्धिदर ५.० टक्के अपेक्षित आहे. 'कृषि व संलग्न कार्ये', 'उद्योग' व 'सेवा' या क्षेत्रांच्या वास्तविक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धित सन २०१९-२० मध्ये अनुक्रमे २.८ टक्के, २.५ टक्के व ६.९ टक्के वाढ होणे अपेक्षित आहे. क्षेत्रनिहाय वार्षिक वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धि, वास्तविक स्थूल देशांतर्गत उत्पन्न आणि दरडोई वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न यांचे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.३ मध्ये दिले आहेत.

देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (सन २०१८-१९)

३.१० पहिल्या सुधारित अंदाजांनुसार, सन २०१८-१९ मध्ये सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ १,८९,७९,२३७ कोटी अपेक्षित असून वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ १,३९,८१,४२६ कोटी अपेक्षित आहे. वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नात सन २०१८-१९ मध्ये ६.१ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'कृषि व संलग्न कार्ये', 'उद्योग' व 'सेवा' क्षेत्रांच्या वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धित अनुक्रमे २.४ टक्के, ४.९ टक्के आणि ७.७ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. वास्तविक स्थूल उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धि आणि दरडोई वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न यांचे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.४ मध्ये दिले आहेत. देशांतर्गत स्थूल व निव्वळ उत्पन्नाचा तपशील परिशिष्ट ३.५ ते परिशिष्ट ३.८ मध्ये दिला आहे.

आलेख ३.५ : स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धितील वाढ

तक्ता ३.३ वास्तविक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि, वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न व दरडोई देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नाचे वार्षिक वृद्धिदर

क्षेत्र	मागील वर्षाच्या अस्थायी अंदाजाच्या तुलनेत टक्केवारीतील बदल	
	२०१९-२० [#]	
(i) कृषि व संलग्न कार्ये (कृषि, वने व मत्स्यव्यवसाय)	२.८	
(ii) खाण व दगड खाणकाम	१.५	
(iii) वस्तुनिर्माण	२.०	
(iv) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	५.४	
(v) बांधकाम	३.२	
(vi) व्यापार, दुरूस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणा संबंधित सेवा	५.९	
(vii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	६.४	
(viii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	९.१	
देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि	४.९	
देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न	५.०	
दरडोई वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न	४.३	

आधार : राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार

दि. ७ जानेवारी, २०२० रोजीच्या प्रेसनोटनुसार पहिले पुर्वानुमान

तक्ता ३.४ वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धि व दरडोई देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नाचे वार्षिक वृद्धिदर

(टक्के)

तपशील	वृद्धिदर							सरासरी वृद्धिदर (२०१२-१३ ते २०१८-१९)
	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७ ⁺⁺⁺	२०१७-१८ ⁺⁺	२०१८-१९ ⁺	
देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न	५.५	६.४	७.४	८.०	८.३	७.०	६.१	७.०
देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि	५.४	६.१	७.२	८.०	८.०	६.६	६.०	६.८
कृषि व संलग्न कार्ये क्षेत्र	१.५	५.६	(-)०.२	०.६	६.८	५.९	२.४	३.२
i) पीक	०.२	५.४	(-)३.७	(-)२.९	५.३	४.४	(-)१.०	१.१
ii) पशुसंवर्धन	५.२	५.६	७.४	७.५	१०.०	७.४	८.१	७.३
iii) वने व लाकूड तोडणी	०.२	५.९	१.९	१.७	५.५	६.२	०.४	३.१
iv) मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	४.९	७.२	७.५	९.७	१०.४	१४.७	१२.०	९.५
उद्योग क्षेत्र	३.३	३.८	७.०	९.६	७.७	६.३	४.९	६.१
i) खाण व दगड खाणकाम	०.६	०.२	९.७	१०.१	९.८	४.९	(-)५.८	४.२
ii) वस्तुनिर्माण	५.५	५.०	७.९	१३.१	७.९	६.६	५.७	७.४
iii) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	२.७	४.२	७.२	४.७	१०.०	११.२	८.२	६.९
iv) बांधकाम	०.३	२.७	४.३	३.६	५.९	५.०	६.१	४.०
सेवा क्षेत्र	८.३	७.७	९.८	९.४	८.५	६.९	७.७	८.३
i) व्यापार, दुरूस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणा संबंधित सेवा	९.८	६.५	९.४	१०.२	७.७	७.६	७.७	८.४
ii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	९.७	११.२	११.०	१०.७	८.६	४.७	६.८	९.०
iii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	४.३	३.८	८.३	६.१	९.३	९.९	९.४	७.३
दरडोई वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न	४.२	५.०	६.१	६.६	६.९	५.८	५.१	५.७

आधार : राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार

+++ तिसरे सुधारित अंदाज

++ दुसरे सुधारित अंदाज

+ पहिले सुधारित अंदाज

चालू मालिकेतील क्षेत्रनिहाय सरासरी हिस्सा व सरासरी वार्षिक वृद्धि

३.११.१ चालू मालिकेत (पायाभूत वर्ष २०११-१२) वर्ष २०११-१२ ते २०१८-१९ मध्ये 'कृषि व संलग्न कार्ये', 'उद्योग' व सेवा क्षेत्राच्या स्थूल मूल्यवृद्धित अनुक्रमे ३.२ टक्के, ६.१ टक्के व ८.३ टक्के सरासरी वार्षिक वाढ अपेक्षित आहे. सरासरी वार्षिक वृद्धिदर (२०१२-१३ ते २०१८-१९) तक्ता ३.४ मध्ये दिले आहेत.

३.११.२ 'कृषि व संलग्न कार्ये', 'उद्योग' व सेवा या क्षेत्रांचा अनुक्रमे १८.० टक्के, ३०.३ टक्के व ५१.७ टक्के सरासरी हिस्सा आहे.

राष्ट्रीय उत्पन्न

३.१२ सन २०१८-१९ मध्ये सांकेतिक स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न मागील वर्षाच्या तुलनेत ११.० टक्के वाढीसह ₹ १,८७,६८,९१२ कोटी अंदाजित आहे. सांकेतिक निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न मागील वर्षाच्या तुलनेत १०.८ टक्के वाढीसह सन २०१८-१९ मध्ये ₹ १,६७,८९,२८८ कोटी अपेक्षित आहे. वास्तविक स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न मागील वर्षाच्या तुलनेत ६.१ टक्के वाढीसह सन २०१८-१९ मध्ये ₹ १,३८,२९,०६८ कोटी अंदाजित आहे. वास्तविक निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न सन २०१८-१९ मध्ये ₹ १,२२,१९,६९३ कोटी अपेक्षित असून मागील वर्षाच्या तुलनेत ५.९ टक्के अधिक आहे.

३.१२.१ दरडोई राष्ट्रीय उत्पन्न (म्हणजेच दरडोई सांकेतिक निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न) सन २०१८-१९ मध्ये ₹ १,२६,५२१ अपेक्षित असून ते सन २०१७-१८ मध्ये ₹ १,१५,२९३ होते.

जागतिक अर्थव्यवस्था

३.१३ 'युनायटेड नेशन्स वर्ल्ड इकॉनॉमिक सिच्युएशन अँड प्रॉस्पेक्ट्स - २०२०' या अहवालानुसार जागतिक स्थूल उत्पादनाची वाढ सन २०१९ मधील २.३ टक्क्यांच्या तुलनेत सन २०२० मध्ये २.५ टक्के अपेक्षित आहे. विकसित देशांचा वृद्धिदर सन २०१९ मध्ये १.७ टक्के व सन २०२० मध्ये १.५ टक्के अपेक्षित आहे. विकसनशील देशांचा वृद्धिदर सन २०१९ मध्ये ३.४ टक्के व सन २०२० मध्ये ४.० टक्के अपेक्षित आहे. दक्षिण आशियाई देशांचा वृद्धिदर सन २०१९ मध्ये ३.३ टक्के व सन २०२० मध्ये ५.१ टक्के अपेक्षित आहे. जागतिक स्थूल उत्पादन व स्थूल देशांतर्गत उत्पादनातील वाढ तक्ता ३.५ मध्ये दिली आहे.

तक्ता ३.५ जागतिक स्थूल उत्पादन व देशांतर्गत उत्पादनातील वाढ

तपशील	वार्षिक टक्केवारीतील बदल		
	२०१८	२०१९	२०२० ^१
जग	३.०	२.३	२.५
विकसित अर्थव्यवस्था	२.२	१.७	१.५
अमेरिकेची संयुक्त राज्ये	२.९	२.२	१.७
जपान	०.८	०.७	०.९
युरोपियन युनियन	२.०	१.४	१.६
संक्रमणशील अर्थव्यवस्था	२.७	१.९	२.३
विकसनशील अर्थव्यवस्था	४.२	३.४	४.०
दक्षिण आशिया	५.६	३.३	५.१
भारत [#]	७.० [@]	६.१ ^{\$}	५.० [†]
पूर्व आशिया	५.७	५.२	५.२
चीन	६.६	६.१	६.०
अल्प विकसित देश	४.६	४.९	५.१

आर्थिक वर्ष @ दुसरे सुधारित अंदाज \$ पहिले सुधारित अंदाज † पहिले पुर्वानुमान ^ पुर्वानुमान

आधार: युनायटेड नेशन्स वर्ल्ड इकॉनॉमिक सिच्युएशन अँड प्रॉस्पेक्ट्स - २०२० अहवाल # राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार

* * * * *

परिशिष्ट ३.१
मूळ किंमतीनुसार सांकेतिक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक स्थूल राज्य उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७+++ (८)	२०१७-१८++ (९)	२०१८-१९+ (१०)
१	पौक	१,०१,९३०	१,०८,२९५	१,३६,७७६	१,१५,१४१	१,१४,८०३	१,५३,८८३	१,४०,८४४	१,३३,५१०
२	पशुसंवर्धन	२८,५५७	३२,८२६	३५,१७१	३९,९१७	४४,१२०	५१,३८३	५७,७४१	५९,४३३
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,६०१	१८,२८०	१६,५१८	१७,४६६	१७,२०१	२४,२७९	२८,२६४	२८,२६४
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,९३९	३,५१६	३,८५२	४,७५१	४,७२९	६,२७४	६,२५०	५,३६२
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,५०,०२७ (१३.१)	१,६२,९१७ (१२.६)	१,९२,३१८ (१३.१)	१,७७,२७५ (११.२)	१,८०,८५३ (१०.५)	२,३५,८१९ (१२.४)	२,३३,०९८ (११.१)	२,२६,५७० (९.९)
६	खाण व दगड खाणकाम	५६,४९३	५८,९२१	४८,२३२	५३,४९७	५९,६१५	६०,२४७	६१,८००	६७,७४५
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	२,०६,५२०	२,२१,८३८	२,४०,५४९	२,३०,७७१	२,४०,४६८	२,९६,०६६	२,९४,८९९	२,९४,३१४
८	वस्तुनिर्माण	२,४६,०३२	२,८२,०३२	३,२४,२३७	३,४१,९८०	३,७२,९१७	३,७७,०६९	४,१०,९८०	४,४४,८५४
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	२६,८०५	२९,२४८	४०,३२३	३९,१२२	४१,३६०	३९,६३७	५१,७२४	५१,३४७
१०	बांधकाम	८०,५५२	८३,९६२	९२,५३६	१,०१,१५१	१,००,४१०	१,०८,९८२	१,२२,३३२	१,३३,३८६
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	३,५३,३८९	३,९५,२४२	४,५७,०९६	४,८२,२५३	५,१४,६८७	५,२५,६८८	५,८५,०३६	६,२९,५८७
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	४,०९,८८२ (३५.८)	४,५४,१६३ (३५.१)	५,०५,३२७ (३४.४)	५,३५,७४९ (३३.८)	५,७४,३०२ (३३.४)	५,८५,९३५ (३०.७)	६,४६,८३६ (३०.९)	६,९७,३३२ (३०.४)
१३	व्यापार, दुरूस्ती, हॉटेलस व उपाहारगृहे	१,०५,६०९	१,२७,७९२	१,३६,३३३	१,४८,७२३	१,५६,१९३	१,८३,२७५	२,०७,७११	२,२८,२४०
१४	रेल्वे	५,९८७	६,४९०	६,८५५	८,३०४	९,१५७	११,५१२	१३,१५८	१४,०३९
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	४१,६९६	४९,३३१	५०,८९१	५६,२७६	६१,४९०	६५,४२२	७२,३५५	७९,१६०
१६	साठवण	९२५	१,०१९	१,१४८	१,२५८	१,३०८	१,३६४	१,६२८	१,७७८
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१५,८९२	१८,०१२	२१,७३२	२४,६९६	२९,०४१	२८,९३२	२७,९६०	३१,३४६
१८	वितीय सेवा	१,१७,८३६	१,२९,०९१	१,४९,७३०	१,६४,०७९	१,७८,२३९	१,८७,७८२	१,९९,०२८	२,२८,६५९
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,९०,८७०	२,२४,५३८	२,६५,८१२	३,१२,४०८	३,५१,६११	४,०४,०४१	४,५५,९७९	५,१३,०३४
२०	सार्वजनिक प्रशासन	३९,०७०	४३,३७१	४७,९४०	५१,८०२	५६,७८९	६३,६६४	७१,६३१	८५,६८०
२१	इतर सेवा	६६,६२५	७८,३१८	९०,८८२	१,०६,३६८	१,२१,५०४	१,४०,८७८	१,६२,९८२	१,८९,५४२
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	५,८४,५०९ (५१.१)	६,७७,९६२ (५२.४)	७,७१,३२३ (५२.५)	८,७३,९१३ (५५.१)	९,६५,३३३ (५६.१)	१०,८६,८६९ (५६.९)	१२,१२,४३२ (५७.९)	१३,७१,४७७ (५९.७)
२३	एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	११,४४,४१८ (१००.०)	१२,९५,०४२ (१००.०)	१४,६८,९६८ (१००.०)	१५,८६,९३७ (१००.०)	१७,२०,४८८ (१००.०)	१९,०८,६२३ (१००.०)	२०,९२,३६६ (१००.०)	२२,९५,३७९ (१००.०)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	१,९८,३०४	२,१६,३२२	२,२८,८०८	२,७६,६८०	३,१७,६७५	३,१७,०९३	३,७१,८४४
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३३,७१७	३५,६४३	३६,६०७	३०,९४३	२७,९७५	२६,८८९	३४,४३०
२६	स्थूल राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	१२,८०,३६९	१४,५९,६२९	१६,४९,६४७	१७,७९,१३८	१९,६६,२२५	२१,९८,३२४	२३,८२,५७०	२६,३२,७९२
२७	दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न (₹)	१,१३,१९२	१,२७,६०६	१,४२,६३४	१,५२,१५८	१,६६,३५१	१,८४,१२५	१,९७,६६६	२,१६,३७६

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दूसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज
टीप - कंसातील आकडे स्थूल मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.२
मूळ किंमतीनुसार वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र.	उद्योग	२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७ ⁺⁺⁺	२०१७-१८ ⁺⁺	२०१८-१९ ⁺
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
१	पीक	१,०१,९३०	१,००,०५७	१,१८,६५४	९८,८३३	९१,४२६	१,१४,३११	१,०८,५५४	१,०४,४४१
२	पशुसंवर्धन	२८,५५७	२९,६३८	२९,९५५	३१,१४०	३२,६४२	३६,३८८	३९,४७८	४१,८३४
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,६०१	१६,७३१	१६,१७२	१६,६२३	१७,१८५	२०,२७२	२२,१६५	२०,५२८
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,९३९	२,९६५	३,०२५	३,२३८	३,१०३	३,७६२	३,३२२	२,९७३
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,५०,०२७ (१००.०)	१,४९,३९२ (९९.६)	१,६७,८०६ (१११.९)	१,४९,८३५ (९९.९)	१,४४,३५६ (९६.२)	१,७४,७३२ (११६.५)	१,७३,५१९ (११५.७)	१,६९,७७६ (११३.२)
६	खाण व दगड खाणकाम	५६,४९३	५८,८९३	४३,९४७	५४,३३४	६०,२०३	६२,०५३	६६,४७७	६६,४८२
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	२,०६,५२०	२,०८,२८५	२,११,७५३	२,०४,१६९	२,०४,५५९	२,३६,७८५	२,३९,९९६	२,३६,२५८
८	वस्तुनिर्माण	२,४६,०३२	२,६६,१६६	२,९२,७६२	३,०७,६५१	३,४०,८८२	३,६४,१६४	३,९०,२५०	४,१३,८४१
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	२६,८०५	२८,१७०	२६,९३७	३०,८९३	३२,३६२	३३,३७२	३६,९२८	४०,५७६
१०	बांधकाम	८०,५५२	७७,५१७	८०,४६७	८६,८०७	८८,४७३	९३,२६१	९८,४९८	१,०३,५३१
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	३,५३,३८९	३,७१,८५३	४,००,१६६	४,२५,३५२	४,६१,७१८	४,९०,७९७	५,२५,६७६	५,५७,९४८
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	४,०९,८८२ (१००.०)	४,३०,७४६ (१०५.१)	४,४४,११२ (१०८.४)	४,७९,६८६ (११७.०)	५,२१,९२१ (१२७.३)	५,५२,८५० (१३४.९)	५,९२,१५३ (१४४.५)	६,२४,४३० (१५२.३)
१३	व्यापार, दुरूस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	१,०५,६०९	१,१६,८१५	१,१५,१३२	१,१८,८७३	१,१९,४०६	१,३४,०९९	१,४६,१४९	१,५५,९७६
१४	रेल्वे	५,९८७	६,२०९	६,४१६	७,२५०	७,७९०	८,८५७	९,९४८	१०,४२३
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	४१,६९६	४५,८६३	४७,५५९	५२,४८१	५८,५८१	६३,६७७	६९,०३८	७६,८९४
१६	साठवण	९२५	९४०	९९९	१,०४९	१,०६१	१,०६३	१,२१०	१,२५८
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१५,८९२	१६,६७०	१८,८१०	२०,७२१	२४,५९१	२३,८०१	२२,१४९	२३,९३०
१८	वित्तीय सेवा	१,१७,८३६	१,२७,४०१	१,४४,३७७	१,५५,६०६	१,६५,११०	१,७४,२११	१,७९,१२५	१,८७,५५३
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,९०,८७०	२,०६,९४१	२,३०,६१२	२,५९,८८२	२,८४,०००	३,१०,६२४	३,३३,२७२	३,५९,५०४
२०	सार्वजनिक प्रशासन	३९,०७०	३९,८०८	४०,७८४	४१,७९०	४३,९१८	४७,२४४	५१,०७५	५९,२१६
२१	इतर सेवा	६६,६२५	७२,५९७	७९,८२२	८९,२०३	९७,७५०	१,०८,७१४	१,२०,२०५	१,३२,७५२
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	५,८४,५०९ (१००.०)	६,३३,२४५ (१०८.३)	६,८४,५०९ (११७.१)	७,४६,८५४ (१२७.८)	८,०२,२०८ (१३७.२)	८,७२,२९१ (१४९.२)	९,३२,१६९ (१५९.५)	१०,०७,५०५ (१७२.४)
२३	एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	११,४४,४१८ (१००.०)	१२,१३,३८२ (१०६.०)	१२,९६,४२८ (११३.३)	१३,७६,३७४ (१२०.३)	१४,६८,४८५ (१२८.३)	१५,९९,८७४ (१३९.८)	१६,९७,८४१ (१४८.४)	१८,०९,७११ (१५७.४)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	१,७७,१५५	१,८७,८८९	१,९८,५४१	२,१२,२१०	२,३०,६७८	२,४७,७७४	२,६४,३८८
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३२,५९५	३२,७०२	३१,७५०	२६,४११	२३,४४९	२१,८१९	२७,०२५
२६	स्थूल राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	१२,८०,३६९	१३,५७,९४२	१४,५१,६१५	१५,४३,१६५	१६,५४,२८४	१८,०७,१०२	१९,२३,७९७	२०,३९,०७४
२७	दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न (₹)	१,१३,१९२	१,१३,७१६	१,२५,५११	१,३१,९७७	१,३९,९६०	१,५१,३५७	१,५९,६०५	१,६७,५८१

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दूसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शावतात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.३

मूळ किंमतीनुसार सांकेतिक निव्वळ राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक निव्वळ राज्य उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७*** (८)	२०१७-१८** (९)	२०१८-१९* (१०)
१	पीक	९६,१५३	१,०१,७०६	१,२९,०५३	१,०६,६१७	१,०५,६२०	१,४३,९५५	१,३०,३०३	१,२३,५१९
२	पशुसंवर्धन	२८,१५३	३२,३६०	३४,६६८	३९,३७३	४३,५९३	५०,८१३	५७,१३०	५८,८०४
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,४३५	१८,११५	१६,३३३	१७,२८३	१७,०३९	२४,०५४	२७,९७२	२७,९७२
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,५९१	३,११८	३,४४३	४,३०४	४,३०५	५,७५७	५,७९२	४,९६९
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,४३,३३१ (१४.५)	१,५५,२९८ (१३.९)	१,८३,४९७ (१४.५)	१,६७,५७६ (१२.३)	१,७०,५५७ (११.५)	२,२४,५८० (१३.५)	२,२१,१९७ (१२.१)	२,१५,२६४ (१०.८)
६	खाण व दगड खाणकाम	४९,६७४	५१,७५८	४१,५५२	४४,६३८	५६,११७	५७,७९९	५९,६२५	६५,३६०
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१,९३,००५	२,०७,०५६	२,२५,०४९	२,१२,२१४	२,२६,७५५	२,८२,२९८	२,८०,८२२	२,८०,६२४
८	वस्तुनिर्माण	२,०६,८०४	२,३६,१५८	२,७९,०२२	२,९३,०७४	३,२३,१११	३,२९,९४६	३,५९,९०१	३,८९,५६५
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१८,०२१	१९,३७६	२६,८६८	२५,८८१	२७,८४१	२६,४१३	३५,६४६	३५,३८६
१०	बांधकाम	७६,८४१	७९,६४२	८६,६५०	९५,२०६	९४,४४६	१,०२,३१७	१,१४,५५८	१,२४,९१०
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज -८+९+१०)	३,०१,६६६	३,३५,१७५	३,९२,५४०	४,१४,९६१	४,४५,३९८	४,५८,६७६	५,१०,१०५	५,४९,८६१
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	३,५१,३४० (३५.५)	३,८६,९३३ (३४.६)	४,३४,०९२ (३४.२)	४,५८,७९९ (३३.७)	५,०१,५९५ (३३.७)	५,१६,३९४ (३१.०)	५,६९,७३० (३१.३)	६,१५,२२१ (३०.८)
१३	व्यापार, दुरूस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	९८,०६१	१,१८,५९८	१,२५,७७६	१,३६,७२७	१,४३,४६२	१,६८,८६६	१,९०,७७१	२,०९,६२६
१४	रेल्वे	५,१२५	५,५५१	५,७५९	६,९५७	७,६०७	९,७७१	११,२१९	११,९७०
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	३५,८०१	४२,५८०	४२,९२९	४८,०१५	५३,३०१	५६,५५९	६२,१०५	६७,९४७
१६	साठवण	७९२	८८२	९७१	१,०६३	१,०९९	१,१४६	१,३८५	१,५१३
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१२,८८३	१४,७४५	१६,३७०	१८,८२६	२२,४७३	२१,७१०	१९,७२९	२२,११८
१८	वित्तीय सेवा	१,१५,९७६	१,२६,८०४	१,४७,२२५	१,६१,०५९	१,७४,५७४	१,८३,७४०	१,९४,५०१	२,२३,४५७
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,४१,०८७	१,६५,४६१	१,९५,४२९	२,२८,१७२	२,६१,४८६	३,०४,९४३	३,४४,१८३	३,८७,२४९
२०	सार्वजनिक प्रशासन	२७,८४४	३१,३१५	३४,९७२	३८,२७०	४३,०४०	४९,०४३	५६,५९९	६७,६९९
२१	इतर सेवा	५८,४०३	६९,४२४	८१,०२२	९५,५५२	१,१०,३७८	१,२८,४६०	१,४९,२००	१,७३,५१५
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज -१३ ते २१)	४,९५,९७२ (५०.१)	५,७५,३६१ (५१.५)	६,५०,४५३ (५१.३)	७,३४,६४१ (५४.०)	८,१७,४१८ (५४.९)	९,२४,२३८ (५५.५)	१०,२९,६९२ (५६.६)	११,६५,०९४ (५८.४)
२३	एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	९,९०,६४४ (१००.०)	११,१७,५९३ (१००.०)	१२,६८,०४१ (१००.०)	१३,६१,०१६ (१००.०)	१४,८९,५७१ (१००.०)	१६,६५,२१२ (१००.०)	१८,२०,६१९ (१००.०)	१९,९५,५७९ (१००.०)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	१,९८,३०४	२,१६,३२२	२,२८,८०८	२,७६,६८०	३,१७,६७५	३,१७,०९३	३,७१,८४४
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३३,७१७	३५,६४३	३६,६०७	३०,९४३	२७,९७५	२६,८८९	३४,४३०
२६	निव्वळ राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	११,२६,५९५	१२,८२,१८०	१४,४८,७२०	१५,५३,२१७	१७,३५,३०८	१९,५४,९३३	२१,१०,८२३	२३,३२,९९२
२७	दरदोई निव्वळ राज्य उत्पन्न (₹)	९९,५९७	१,१२,०९२	१,२५,२६१	१,३२,८३६	१,४६,८१५	१,६३,७३८	१,७५,१२१	१,९१,७३६

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++दूसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे निव्वळ मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.४
मूळ किंमतीनुसार वास्तविक निव्वळ राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार वास्तविक निव्वळ राज्य उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र.	उद्योग	२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७ ⁺⁺⁺	२०१७-१८ ⁺⁺	२०१८-१९ ⁺
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
१	पीक	९६,१५३	९३,९५५	१,१२,०५३	९१,८९०	८४,२६२	१,०६,८३८	१,००,८००	९६,९८२
२	पशुसंवर्धन	२८,१५३	२९,२०६	२९,५०९	३०,६७२	३२,१७०	३५,८८८	३८,९७४	४१,२९९
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,४३५	१६,५७७	१६,००८	१६,४६६	१७,०४२	२०,०७८	२१,९२७	२०,३०७
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,५९१	२,५९०	२,६६६	२,८४३	२,७३३	३,३०१	२,९१४	२,६०८
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,४३,३३१	१,४२,३२९	१,६०,२३५	१,४१,८७१	१,३६,२०७	१,६६,१०५	१,६४,६१५	१,६१,१९६
		(१००.०)	(९९.३)	(१११.८)	(९९.०)	(९५.०)	(११५.९)	(११४.८)	(११२.५)
६	खाण व दगड खाणकाम	४९,६७४	५२,०७३	३७,८२९	४६,७०५	५७,३४३	५९,९७१	६४,७३४	६४,७३९
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१,९३,००५	१,९४,४०२	१,९८,०६५	१,८८,५७७	१,९३,५५०	२,२६,०७६	२,२९,३४९	२,२५,९३५
८	वस्तुनिर्माण	२,०६,८०४	२,२२,०२१	२,५०,४७९	२,६३,६९१	२,९६,२६८	३,२१,९०६	३,४५,५२६	३,६६,४१४
९	बीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१८,०२१	१८,६५४	१४,३१६	१९,०५७	२०,२५३	२१,५२४	२२,८५७	२५,११४
१०	बांधकाम	७६,८४१	७३,३९६	७४,९२९	८१,२९३	८२,९१२	८६,९०२	९१,१६४	९५,८२२
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	३,०१,६६६	३,१४,०७०	३,३९,७२३	३,६४,०४१	३,९९,४३२	४,३०,३३१	४,५९,५४६	४,८७,३५०
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	३,५१,३४०	३,६६,१४४	३,७७,५५३	४,१०,७४६	४,५६,७७५	४,९०,३०३	५,२४,२८०	५,५२,०८९
		(१००.०)	(१०४.२)	(१०७.५)	(११६.९)	(१३०.०)	(१३९.६)	(१४९.२)	(१५७.१)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेलस व उपाहारगृहे	९८,०६१	१,०८,१५३	१,०५,५२२	१,०८,३४१	१,०८,०१८	१,२१,३३५	१,३१,७८६	१,४०,६४७
१४	रेल्वे	५,१२५	५,३२८	५,४१६	६,०७८	६,४४१	७,३६३	८,३३७	८,७३६
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	३५,८०१	३९,३९४	४०,१६५	४४,८४१	५१,०२२	५५,६१७	५९,९५८	६६,७८२
१६	साठवण	७९२	८११	८३८	८७८	८७५	८७०	१,००७	१,०४६
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१२,८८३	१३,४८०	१३,५७१	१५,६१३	१९,०२६	१७,६३६	१५,२३५	१६,४६०
१८	वित्तीय सेवा	१,१५,९७६	१,२५,१८४	१,४१,९९४	१,५२,९२९	१,६१,९२८	१,७०,६७४	१,७५,२६४	१,८३,५१०
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,४१,०८७	१,५१,९८४	१,६७,६८७	१,८८,००१	२,०७,०८७	२,२७,२६२	२,४३,४१५	२,६२,५७५
२०	सार्वजनिक प्रशासन	२७,८४४	२८,२२३	२८,६८९	२९,५५१	३१,३९९	३३,९६३	३७,८१७	४३,८४५
२१	इतर सेवा	५८,४०३	६४,१२१	७०,६९४	७९,७०१	८७,९३८	९७,८२१	१,०८,५४४	१,१९,८७४
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज -१३ ते २१)	४,९५,९७२	५,३६,६७८	५,७४,५७६	६,२५,९३३	६,७३,७३२	७,३२,५४१	७,८१,३६४	८,४३,४७५
		(१००.०)	(१०८.२)	(११५.८)	(१२६.२)	(१३५.८)	(१४७.७)	(१५७.५)	(१७०.१)
२३	एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	९,९०,६४४	१०,४५,१५१	११,१२,३६४	११,७८,५५१	१२,६६,७१५	१३,८८,९४९	१४,७०,२५९	१५,५६,७६०
		(१००.०)	(१०५.५)	(११२.३)	(११९.०)	(१२७.९)	(१४०.२)	(१४८.४)	(१५७.१)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	१,७७,१५५	१,८७,८८९	१,९८,५४१	२,१२,२१०	२,३०,६७८	२,४७,७७४	२,६४,३८८
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३२,५९५	३२,७०२	३१,७५०	२६,४११	२३,४४९	२१,८१९	२७,०२५
२६	निव्वळ राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	११,२६,५९५	११,८९,७११	१२,६७,५५१	१३,४५,३४१	१४,५२,५१३	१५,९६,१७७	१६,९६,२१४	१७,९४,१२३
२७	दरडोई निव्वळ राज्य उत्पन्न (₹)	९९,५९७	१,०४,००८	१,०९,५९७	१,१५,०५८	१,२२,८८९	१,३३,६९१	१,४०,७२४	१,४७,४५०

आधार- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन   +++ तिसरे सुधारित अंदाज   ++ दूसरे सुधारित अंदाज   + पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.५

**मूळ किंमतीनुसार सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)**

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७+++ (८)	२०१७-१८++ (९)	२०१८-१९+ (१०)
१	पीक	९,८२,१५१	१०,८८,८१४	१२,४८,७७६	१२,९२,८७४	१३,२७,९९२	१४,८६,०४४	१६,०६,०५७	१६,१४,९३८
२	पशुसंवर्धन	३,२७,३३४	३,६८,८२३	४,२२,७३३	५,१०,४११	५,८२,४१०	६,७२,६११	७,८५,१८०	८,७१,८८४
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२४,४३६	१,३७,५५८	१,५६,६७४	१,७३,७६०	१,८४,४११	२,०५,३६४	२,१९,१०९	२,२३,१०९
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६८,०२७	७९,९११	९८,१९०	१,१६,५६७	१,३२,७२०	१,५४,६४३	१,८६,५६१	२,१२,९१५
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१५,०९,९४७ (१८.५)	१६,७५,१०७ (१८.२)	१९,२६,३७२ (१८.६)	२०,९३,६१२ (१८.२)	२२,२७,५३३ (१७.७)	२५,१८,६६२ (१८.०)	२७,९६,९०८ (१८.०)	२९,२२,८४६ (१७.१)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,६१,०३५	२,८५,८४२	२,९५,७९४	३,०८,४७६	२,९४,०११	३,२६,८०८	३,५७,७८८	३,८९,३२२
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१७,६२,९८३	१९,६०,९४९	२२,२२,१६६	२४,०२,०८८	२५,२१,५४४	२८,४५,४७०	३१,५४,६९६	३३,१२,१६८
८	वस्तुनिर्माण	१४,०९,९८६	१५,७२,३३७	१७,१३,४५२	१८,७८,३६९	२१,४६,१८९	२३,३३,७२१	२५,४६,६०८	२७,६६,७६७
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,८६,६६८	२,१५,३५०	२,६०,१५५	२,८२,२५८	३,३४,९६५	३,५५,७०९	४,२५,१०१	४,५६,४१३
१०	बांधकाम	७,७७,३३५	८,४९,३६५	९,२१,४७०	९,७९,०८६	९,९१,०८४	१०,८०,८७०	११,९७,९३१	१३,४४,२७९
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२३,७३,९८८	२६,३७,५५१	२८,९५,०७६	३१,३९,७१३	३४,७२,२३७	३७,७०,३००	४१,६९,६३९	४५,६७,४५९
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२६,३५,०२३ (३२.५)	२९,२३,३९३ (३१.८)	३१,९०,८७१ (३०.८)	३४,४८,१८९ (३०.०)	३७,६६,२४८ (३०.०)	४०,९७,१०८ (२९.३)	४५,२७,४२७ (२९.२)	४९,५६,७८१ (२८.९)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,८३,५८२	१०,५४,५३३	११,८४,५६०	१३,२०,८३३	१४,३३,९६९	१६,०९,००१	१८,३३,२६७	२०,७३,३३०
१४	रेल्वे	६१,१५०	७२,२९६	७८,७२४	९२,४५९	१,००,४५१	१,०६,७८६	१,१६,२५२	१,२४,३०९
१५	परिवहन (रेल्वे व्वातिरिक्त)	३,३७,३४७	३,८८,०२३	४,२७,३५२	४,८१,४५५	५,१५,७९०	५,६८,११८	६,१२,८२३	६,६७,४४२
१६	साठवण	५,१०८	६,१६५	६,०२६	६,४०७	७,०२१	७,४४२	८,३८४	९,०७०
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,२५,९३०	१,४२,९६९	१,७७,८०४	२,०६,४४२	२,३७,२८२	२,४७,८०९	२,४१,९८०	२,६८,४६८
१८	वित्तीय सेवा	४,८०,२२६	५,३६,८१९	५,९९,३४१	६,६१,४११	७,२६,२८६	७,५०,२०१	८,४३,९२३	९,५२,३०६
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१०,५०,६५१	१२,३९,८१३	१४,७०,१६७	१७,०९,९३५	१८,९९,८५२	२१,६१,२३६	२३,६२,६३६	२६,६९,८२४
२०	सार्वजनिक प्रशासन	४,९१,१५५	५,४६,२३१	६,०१,९१२	६,७६,८१८	७,३१,५७८	८,२७,४३८	९,४४,०८५	१०,६७,९४९
२१	इतर सेवा	५,३४,८२७	६,१७,३४३	७,००,०२३	८,१४,७१८	९,२८,४८९	१०,७९,३९९	१२,२५,४३७	१४,२७,६३५
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३९,६९,९७५ (४९.०)	४६,०४,१९२ (५०.०)	५२,४५,९१० (५०.६)	५९,६२,४७९ (५१.८)	६५,८०,७१८ (५२.३)	७३,४९,४३० (५२.६)	८१,८८,७८७ (५२.८)	९२,६०,३३४ (५४.०)
२३	मूळ किंमतीनुसार एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	८१,०६,९४६ (१००.०)	९२,०२,६९२ (१००.०)	१,०३,६३,१५३ (१००.०)	१,१५,०४,२७९ (१००.०)	१,२५,७४,४९९ (१००.०)	१,३९,६५,२०० (१००.०)	१,५५,१३,१२२ (१००.०)	१,७१,३९,९६२ (१००.०)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	१०,५७,९७७	११,८०,४४४	१२,९१,६६२	१५,१८,४९६	१७,४६,२८८	१८,९९,७५०	२२,३१,४४१
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	३,१६,६५६	३,१०,०७५	३,२७,९८२	३,२१,१२०	३,१९,८१९	३,१४,५६८	४,००,१६६
२६	देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (जी.डी.पी) (२३+२४-२५)	८७,३६,३२९	९९,४४,०१३	१,१२,३३,५२२	१,२४,६७,९५९	१,३७,७१,८७४	१,५३,९१,६६९	१,७०,९८,३०४	१,८९,७१,२३७
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,१६,७६३	(-)१,३९,८८४	(-)१,४७,४३०	(-)१,५९,७७९	(-)१,७६,४००	(-)१,८४,८१३	(-)२,०२,३२४
२८	देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (जी.एन.आय) (२६+२७)	८६,५९,५०५	९८,२७,२५०	१,१०,९३,६३८	१,२३,२०,५२९	१,३६,१२,०९५	१,५२,१५,२६९	१,६९,१३,४९१	१,८७,६८,९१२
२९	दरडोई स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (₹)	७०,९८०	७९,५७३	८८,६७८	९७,२४२	१०६,०९६	१,१७,१३१	१,२८,७१८	१,४१,४३९

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार

+++ तिसरे सुधारित अंदाज

++ दुसरे सुधारित अंदाज

+ पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्थूल मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.६

मूळ किंमतीनुसार वास्तविक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७+++ (८)	२०१७-१८++ (९)	२०१८-१९+ (१०)
१	पीक	९,८२,१५१	९,८३,८०९	१०,३७,०६०	९,९८,४२५	९,६९,३४४	१०,२०,२५८	१०,६४,७९६	१०,५४,१७९
२	पशुसंवर्धन	३,२७,३३४	३,४४,३७५	३,६३,५५८	३,९०,४४९	४,१९,६३७	४,६१,५७२	४,९५,८३४	५,३६,०३५
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२४,४३६	१,२४,७४३	१,३२,०९३	१,३४,६०९	१,३६,९६०	१,४४,५४७	१,५३,४५१	१,५४,११५
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६८,०२७	७१,३६२	७६,४८७	८२,२३२	९०,२०५	९९,६२७	१,१४,२४८	१,२८,०११
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१५,०१,९४७ (१००.०)	१५,२४,२८८ (१०१.५)	१६,०९,१९८ (१०७.१)	१६,०५,७१५ (१०६.९)	१६,१६,१४६ (१०७.६)	१७,२६,००४ (११४.९)	१८,२८,३२९ (१२१.७)	१८,७२,३३९ (१२४.७)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,६१,०३५	२,६२,६०९	२,६३,१०७	२,८८,६८५	३,१७,९७४	३,४९,२४८	३,६६,४९६	३,४५,०६९
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१७,६२,९८३	१७,८६,८९७	१८,७२,३०५	१८,९४,४०९	१९,३४,१२०	२०,७५,२५२	२१,९४,८२४	२२,१७,४०८
८	वस्तुनिर्माण	१४,०९,९८६	१४,८६,८७३	१५,६०,७०९	१६,८३,९३८	१९,०३,८५०	२०,५४,७६४	२१,९०,७९१	२३,१६,६४३
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,८६,६६८	१,९१,६३५	१,९९,६०१	२,१४,०४७	२,२४,१५८	२,४६,४९६	२,७४,१०४	२,९६,५६०
१०	बांधकाम	७,७७,३३५	७,८०,०५०	८,००,७७१	८,३५,२२९	८,६५,३३५	९,१६,४४५	९,६२,००९	१०,२०,३१४
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२३,७३,९८८	२४,५८,५५८	२५,६१,०८१	२७,३३,२१३	२९,९३,३४३	३२,१७,७०५	३४,२६,९०४	३६,३३,५१७
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२६,३५,०२३ (१००.०)	२७,२१,१६७ (१०३.३)	२८,२४,१८८ (१०७.२)	३०,२१,८९९ (११४.७)	३३,११,३१६ (१२५.७)	३५,६६,९५३ (१३५.४)	३७,९३,४०० (१४४.०)	३९,७८,५८६ (१५१.०)
१३	व्यापार, दुरूस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,८३,५८२	९,८१,६२०	१०,३४,५०६	११,३५,८४१	१२,६१,४२६	१३,८९,३२२	१५,२७,८१८	१६,५७,३४४
१४	रेल्वे	६१,१५०	६९,१६२	७३,६८५	८०,७२०	८५,४५२	८२,१६१	८७,८८६	९२,२९१
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	३,३७,३४७	३,६०,१४०	३,८२,६३०	४,०९,५५१	४,३८,४५८	४,६४,८९९	४,९४,६६९	५,२९,०६९
१६	साठवण	५,१०८	५,७१६	५,२१०	५,५२९	६,२४५	६,१००	६,६६०	६,८९२
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,२५,९३०	१,३४,५०५	१,५६,०३१	१,७६,०४७	२,०१,२४३	२,०३,८९६	१,९२,८२७	२,०२,४५३
१८	वित्तीय सेवा	४,८०,२२६	५,२९,७९२	५,७७,९१४	६,२७,२५५	६,७२,७८८	६,९५,९८३	७,२९,२६५	७,६३,५७६
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१०,५०,६५१	११,५०,२३९	१२,८९,४९३	१४,४६,४६०	१६,२१,९९९	१७,९६,९८३	१८,७९,७५१	२०,२३,२८०
२०	सार्वजनिक प्रशासन	४,९१,१५५	५,०१,३८३	५,१०,०४६	५,४३,८५३	५,६५,१०६	६,१४,२३८	६,७५,८२१	७,३७,८९३
२१	इतर सेवा	५,३४,८२७	५,६८,२६२	६,००,७४८	६,५९,२६२	७,११,६९१	७,८१,७४४	८,५७,९८८	९,३९,४०५
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३९,६९,९७५ (१००.०)	४३,००,८२० (१०८.३)	४६,३०,२६३ (११६.६)	५०,८४,५१९ (१२८.१)	५५,६४,४०८ (१४०.२)	६०,३५,३२७ (१५२.०)	६४,५२,६८५ (१६२.५)	६९,५२,२०३ (१७५.१)
२३	मूळ किंमतीनुसार एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	८१,०६,९४६ (१००.०)	८५,४६,२७५ (१०५.४)	९०,६३,६४९ (१११.८)	९७,१२,१३३ (११९.८)	१,०४,९१,८७० (१२९.४)	१,१३,३८,२८५ (१३९.७)	१,२०,७४,४११ (१४८.९)	१,२८,०३,१२८ (१५७.९)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	९,६०,८११	१०,०८,९१३	१०,९२,४३०	११,४५,५५८	१२,३९,३३४	१३,४५,५८५	१४,७७,२१९
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	२,९४,०७०	२,७१,१९२	२,७६,८८९	२,६७,९३५	२,५९,४२५	२,४४,८३८	२,९८,९२१
२६	देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (जी.डी.पी) (२३+२४-२५)	८७,३६,३२९	९२,१३,०१७	९८,०१,३७०	१,०५,२७,६७४	१,१३,६९,४९३	१,२३,०८,१९३	१,३१,७५,१६०	१,३९,८१,४२६
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,०८,३५४	(-)१,२२,३४३	(-)१,२४,६८७	(-)१,३४,९२२	(-)१,४४,५७५	(-)१,४५,८५३	(-)१,५२,३५८
२८	देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (जी.एन.आय) (२६+२७)	८६,५९,५०५	९१,०४,६६२	९६,७९,०२७	१,०४,०२,९८७	१,१२,३४,५७१	१,२१,६३,६१९	१,३०,२९,३०७	१,३८,२९,०६८
२९	दरडोई स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (₹)	७०,९८०	७३,७२२	७७,३७०	८२,१०७	८७,५६५	९३,६३८	९९,१५८	१,०४,२१३

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार

+++ तिसरे सुधारित अंदाज

++ दुसरे सुधारित अंदाज

+ पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शावितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.७

मूळ किंमतीनुसार सांकेतिक देशांतर्गत निव्वळ मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७ ⁺⁺⁺ (८)	२०१७-१८ ⁺⁺ (९)	२०१८-१९ ⁺ (१०)
१	पीक	९,००,९७५	९,९३,४८०	११,३७,६०५	११,६८,०६१	११,९१,९०३	} २३,४८,०४० [†]	} २६,१२,९८७ [†]	} २७,२३,५१४ [†]
२	पशुसंवर्धन	३,२२,१८५	३,६२,७६९	४,१५,७६३	५,०२,७९८	५,७४,७६४			
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२३,०७०	१,३६,०४५	१,५५,०४५	१,७२,०४९	१,८२,६७९			
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६०,०३९	७१,१०७	८८,२२०	१,०५,५९२	१,२०,७९४			
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१४,०६,२६८ (१९.६)	१५,६३,४०१ (१९.२)	१७,९६,६३३ (१९.६)	१९,४८,५०० (१९.२)	२०,७०,१४० (१८.६)	२३,४८,०४० (१९.०)	२६,१२,९८७ (१९.०)	२७,२३,५१४ (१८.०)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,२९,१८६	२,४९,७७१	२,५२,७८५	२,६१,७८७	२,४४,५८५	२,७५,१८३	३,०२,४२६	३,२९,६३६
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१६,३५,४५४	१८,१३,१७३	२०,४९,४१८	२२,१०,२८७	२३,१४,७२५	२६,२३,२२४	२९,१५,४१४	३०,५३,१५०
८	वस्तुनिर्माण	११,४६,९२८	१२,८९,१२५	१४,११,६५७	१५,५४,६५६	१८,०२,६९४	१९,६८,५४०	२१,५५,१२८	२३,४०,१३२
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,२३,८११	१,४०,१७८	१,७३,५७४	१,८२,७२८	२,२५,५५२	२,३६,४७६	२,९५,२७६	३,१३,३१९
१०	बांधकाम	७,३८,१७८	७,९६,८४९	८,६६,६१०	९,२०,९४१	९,३१,९९२	१०,१४,४१५	११,२२,५८१	१२,५६,८४७
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२०,०८,९१७	२२,२६,१५२	२४,५१,८४१	२६,५८,३२५	२९,६०,२३८	३२,१९,४३२	३५,७२,९८५	३९,१०,२९८
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२२,३८,१०३ (३१.१)	२४,७५,९२३ (३०.४)	२७,०४,६२६ (२९.५)	२९,२०,११२ (२८.७)	३२,०४,८२३ (२८.८)	३४,९४,६१५ (२८.२)	३८,७५,४११ (२८.२)	४२,३९,९३४ (२८.०)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,३८,११४	९,९७,२५३	११,२०,४५१	१२,४७,३७१	१३,५२,२३२	१५,१४,६१३	१७,२१,३६५	१९,४३,२२५
१४	रेल्वे	४८,५३२	५७,२९७	६१,४४९	७०,४५७	७६,०४१	} ७,६२,३६७ [†]	} ७,८१,८१६ [†]	} ८,३४,२६८ [†]
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	२,८८,०६१	३,३०,४१०	३,६८,४५४	४,१८,६५४	४,४८,३५४			
१६	साठवण	४,३५२	५,३३१	५,११६	५,३७०	५,९०५			
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,०२,७७६	१,१६,६६९	१,३३,०५८	१,५७,२८५	१,८२,३३४			
१८	वित्तीय सेवा	४,७३,३९९	५,२८,३२९	५,८९,१३२	६,४९,२९५	७,११,६२२	७,३३,७०७	८,२५,७५५	९,३१,०३५
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	८,९७,८९७	१०,४८,८११	१२,४४,०४६	१४,२३,५७७	१५,९३,१८१	१८,१६,०४५	१९,७७,८२५	२२,३३,३६४
२०	सार्वजनिक प्रशासन	४,०५,५९२	४,५४,१४४	५,०३,१८८	५,७१,७५५	६,२३,३१६	७,१३,५९६	८,२१,६४७	९,३४,६७२
२१	इतर सेवा	४,८६,६७७	५,६४,२१९	६,४१,०२५	७,४९,६१४	८,५६,८५४	९,९०,८८४	११,३२,३७१	१३,२०,३२६
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३५,४५,४०० (४९.३)	४१,०२,४६३ (५०.४)	४६,६५,९१८ (५०.९)	५२,९३,३७६ (५२.१)	५८,४९,८३९ (५२.६)	६५,३१,२१२ (५२.८)	७२,६०,७७९ (५२.८)	८१,९६,८९० (५४.१)
२३	मूळ किंमतीनुसार एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	७१,८९,७७१ (१००.०)	८१,४१,७८७ (१००.०)	९१,६७,१७८ (१००.०)	१,०१,६१,९८८ (१००.०)	१,११,२४,८०२ (१००.०)	१,२३,७३,८६८ (१००.०)	१,३७,४९,१७६ (१००.०)	१,५१,६०,३३७ (१००.०)
२४	उत्पादित वस्तु व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	१०,५७,९७७	११,८०,४४४	१२,९१,६६२	१५,१८,४९६	१७,४६,२८८	१८,९९,७५०	२२,३१,४४१
२५	वजा उत्पादित वस्तु व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	३,१६,६५६	३,१०,०७५	३,२७,९८२	३,२१,१२०	३,१९,८१९	३,१४,५६८	४,००,१६६
२६	देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न (एन.डी.पी) (२३+२४-२५)	७८,१९,१५४	८८,८३,१०८	१,००,३७,५४७	१,११,२५,६६८	१,२३,२२,१७७	१,३८,००,३३७	१,५३,३४,३५७	१,६९,९१,६१३
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,१६,७६३	(-)१,३९,८८४	(-)१,४७,४३०	(-)१,५९,७७९	(-)१,७६,४००	(-)१,८४,८१३	(-)२,०२,३२४
२८	देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न (एन.एन.आय) (२६+२७)	७७,४२,३३०	८७,६६,३४५	९८,९७,६६३	१,०९,७८,२३८	१,२१,६२,३९८	१,३६,२३,९३७	१,५१,४९,५४५	१,६७,८९,२८८
२९	दरडोई निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न (₹)	६३,४६२	७०,९८३	७९,११८	८६,६४७	९४,७९७	१,०४,८८०	१,१५,२९३	१,२६,५२१

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज † विभाजित आकडेवारी उपलब्ध नाही
टीप - कंसातील आकडे निव्वळ मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही टिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.८

मूळ किंमतीनुसार वास्तविक देशांतर्गत निव्वळ मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार वास्तविक देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७ ⁺⁺⁺ (८)	२०१७-१८ ⁺⁺ (९)	२०१८-१९ ⁺ (१०)
१	पीक	९,००,९७५	८,९६,३६६	९,४१,९२४	८,९६,७८५	८,६३,३३९	} १५,९४,७३६ [†]	} १६,९०,१५९ [†]	} १७,२७,०४४ [†]
२	पशुसंवर्धन	३,२२,१८५	३,३८,७८६	३,५७,४३८	३,८३,८६५	४,१२,७८७			
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२३,०७०	१,२३,३४३	१,३०,६६१	१,३३,१३४	१,३५,४२९			
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६०,०३९	६२,९१५	६७,४३६	७२,५३५	७९,७८३			
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१४,०६,२६८ (१००.०)	१४,२१,४०९ (१०१.१)	१४,९७,४५८ (१०६.५)	१४,८६,३१९ (१०५.७)	१४,९१,३३७ (१०६.०)	१५,९४,७३६ (११३.४)	१६,९०,१५९ (१२०.२)	१७,२७,०४४ (१२२.८)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,२९,१८६	२,२८,४०५	२,२४,३३२	२,४८,४७९	२,७६,५७९	३,०६,७४३	३,२२,०६९	२,९८,६८१
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१६,३५,४५४	१६,४९,८१४	१७,२१,७९०	१७,३४,७९८	१७,६७,९१६	१९,०१,४७९	२०,१२,२२८	२०,२५,७२५
८	वस्तुनिर्माण	११,४६,९२८	१२,१३,९०३	१२,७८,८३२	१३,९३,१५८	१५,९५,४०६	१७,२७,३२१	१८,४७,६७३	१९,५५,५६६
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,२३,८११	१,१९,३३८	१,१८,०७६	१,२५,०८८	१,२५,९९८	१,३९,६६२	१,६०,५८३	१,७५,४३६
१०	बांधकाम	७,३८,१७८	७,२८,६९१	७,४७,२१०	७,८१,२८९	८,०९,८५३	८,५३,०४९	८,९०,४६९	९,३९,७५३
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२०,०८,९१७	२०,६१,९३२	२१,४४,११८	२२,९९,५३४	२५,३१,२५७	२७,२०,०३२	२८,९८,७२६	३०,७०,७५५
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२२,३८,१०३ (१००.०)	२२,९०,३३७ (१०२.३)	२३,६८,४५० (१०५.८)	२५,४८,०१३ (११३.८)	२८,०७,८३६ (१२५.५)	३०,२६,७७५ (१३५.२)	३२,२०,७९५ (१४३.९)	३३,६९,४३६ (१५०.५)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,३८,११४	९,२७,७४४	९,७६,६३७	१०,७१,२८९	११,८८,०२६	१३,०५,७०९	१४,३२,८९७	१५,५२,१००
१४	रेल्वे	४८,५३२	५४,८९१	५७,७७३	६१,५७१	६४,१६६	} ६,०९,३६९ [†]	} ६,११,६४७ [†]	} ६,३३,६०३ [†]
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	२,८८,०६१	३,०३,६०६	३,२६,०१८	३,५१,६३५	३,७६,०७२			
१६	साठवण	४,३५२	४,९३१	४,३९१	४,६२९	५,२४३			
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,०२,७७६	१,०८,९०५	१,१२,६१७	१,३३,५५३	१,५४,२१६			
१८	वित्तीय सेवा	४,७३,३९९	५,२१,५८९	५,६८,३४८	६,१६,५८२	६,५९,९१०	६,८१,५५३	७,१३,७७८	७,४६,१४८
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	८,९७,८९७	९,७१,३१५	१०,८६,२८२	१२,०८,९६१	१३,५९,७४३	१५,०६,८१३	१५,६९,४२५	१६,८८,१५३
२०	सार्वजनिक प्रशासन	४,०५,५९२	४,३३,२३४	४,१८,३८२	४,४८,७८७	४,६६,३७९	५,१०,८२०	५,६७,७८८	६,२४,५७२
२१	इतर सेवा	४,८६,६७७	५,१७,६५२	५,४६,६८३	६,०२,१५१	६,४८,०५३	७,१०,९८४	७,७९,१७३	८,५२,६९६
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३५,४५,४०० (१००.०)	३८,२३,८६८ (१०७.९)	४०,९७,१३० (११५.६)	४४,९९,१५७ (१२६.९)	४९,२१,८०७ (१३८.८)	५३,२५,२४८ (१५०.२)	५६,७४,७०८ (१६०.१)	६०,९७,२७२ (१७२.०)
२३	मूळ किंमतीनुसार एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	७१,८९,७७१ (१००.०)	७५,३५,६१४ (१०४.८)	७९,६३,०३९ (११०.८)	८५,३३,४८९ (११८.७)	९२,२०,९८० (१२८.३)	९९,४६,७५८ (१३८.२)	१,०५,८५,६६२ (१४७.२)	१,११,९३,७५३ (१५५.७)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	९,६०,८११	१०,०८,९१३	१०,९२,४३०	११,४५,५५८	१२,३९,३३४	१३,४५,५८५	१४,७७,२१९
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	२,९४,०७०	२,७१,१९२	२,७६,८८९	२,६७,९३५	२,५९,४२५	२,४४,८३८	२,९८,९२१
२६	देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न (एन.डी.पी) (२३+२४-२५)	७८,१९,१५४	८२,०२,३५६	८७,००,७६०	९३,४९,०२९	१,००,९८,६०३	१,०९,२६,६६७	१,१६,८६,४०९	१,२३,७२,०५१
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,०८,३५४	(-)१,२२,३४३	(-)१,२४,६८७	(-)१,३४,९२२	(-)१,४४,५७५	(-)१,४५,८५३	(-)१,५२,३५८
२८	देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न (एन.एन.आय) २६+२७)	७७,४२,३३०	८०,९४,००१	८५,७८,४१७	९२,२४,३४३	९९,६३,६८१	१,०७,८२,०९२	१,१५,४०,५५६	१,२२,१९,६९३
२९	दरडोई निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न (₹)	६३,४६२	६५,५३८	६८,५७२	७२,८०५	७७,६५९	८३,००३	८७,८२८	९२,०८५

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज † विभाजित आकडेवारी उपलब्ध नाही
टीप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शवतात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.९
सांकेतिक स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि (चालू किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र.	जिल्हा	२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
१	मुंबई [#]	२,२०,९७५	२,५१,४७३	२,८३,५८०	३,१३,६४०	३,४२,२२१	३,७२,०७३	४,१३,३७२	४,५९,५५१
२	ठाणे [§]	१,६३,७६१	१,८६,२०३	२,०९,६७७	२,३१,६८८	२,५२,४४३	२,७५,४८६	३,०५,५५१	३,३८,८७२
३	रायगड	२९,५७६	३३,६७९	३७,९९५	४२,८८६	४७,०२८	५०,२०४	५५,६६९	६१,२६४
४	रत्नागिरी	१३,८४२	१५,७२८	१८,१७२	२२,२३८	२१,७९५	२५,४०५	२८,११७	२८,५६७
५	सिंधुदुर्ग	८,०३३	९,१५३	१०,३१६	११,१७४	११,९८७	१३,९०७	१६,९११	१६,४७९
	कोकण विभाग	४,३६,१८६	४,९६,२३६	५,५९,७४०	६,२१,६२६	६,७५,४७४	७,३७,०७६	८,१९,६१९	९,०४,७३३
६	नाशिक	५५,२८९	६६,४८१	७७,२२७	७८,४२८	८३,१५९	८९,६६२	१,०३,५८०	१,१०,१६२
७	धुळे	१४,५६४	१६,४०८	१८,९०६	२१,०६८	२२,२५९	२४,१७९	२७,२९२	२८,२३३
८	नंदुरबार	८,०१०	८,९९६	१०,३७४	१०,०१७	११,०४५	१२,६०९	१३,५४६	१४,८९२
९	जळगाव	२९,६५७	३१,९१२	३७,३८७	४०,५३६	४२,५५४	४८,२४३	५२,०१६	५५,८६९
१०	अहमदनगर	३७,२१९	४०,२१३	४७,००७	५१,९६२	५६,१८०	६०,५९१	६९,०५५	७४,४१२
	नाशिक विभाग	१,४४,७४०	१,६४,०१०	१,९०,९०१	२,०२,०११	२,१५,१९८	२,३५,२८३	२,६५,४८९	२,८३,५६८
११	पुणे	१,३१,१४५	१,४८,८२०	१,६७,७५५	१,८४,५७५	२,००,७२७	२,१८,७७७	२,४१,५३२	२,६६,४०८
१२	सातारा	२५,६८४	२८,४३२	३२,४१५	३४,८६२	३८,६४१	४१,४७२	४६,८०२	५०,९२२
१३	सांगली	२६,०६६	२८,२४४	३२,४६२	३५,६३७	३७,८३४	४२,५४९	४५,५४७	५०,९२१
१४	सोलापूर	३९,४५९	४२,६३३	४७,४७४	५३,९१७	५७,८४१	६२,६४०	७०,३१५	७५,१८३
१५	कोल्हापूर	४०,७३२	४६,३१४	५१,३३५	५५,९६७	६०,८८१	६६,६४४	७३,६१२	८०,१०३
	पुणे विभाग	२,६३,०८६	२,९४,४४४	३,३१,४४१	३,६४,९५९	३,९५,९२४	४,३२,०८२	४,७७,८०९	५,२३,५३६
१६	औरंगाबाद	३१,५१९	३४,४७७	४०,३९४	४२,८०५	४७,३८९	५२,२३४	५६,९०४	६२,१८३
१७	जालना	१३,१७८	१३,६३१	१८,३२८	१५,८८४	१६,५३९	२०,६२५	२०,६१९	२१,९१५
१८	परभणी	१२,१५०	१३,९६२	१५,५७५	१५,९३३	१५,५६४	१९,८२९	२०,१८७	२१,८४८
१९	हिंगोली	५,९९४	७,०९०	७,५४०	८,६९१	८,०६४	९,६४०	१०,०५३	११,१४५
२०	बीड	१५,७१०	१६,६३६	१९,५९९	१९,४८५	२०,७६२	२५,५०९	२६,७५६	२७,१७४
२१	नांदेड	२०,९९८	२४,०६९	२७,०७४	२६,७९३	२९,५२२	३४,९६३	३६,९७५	४१,६३७
२२	उस्मानाबाद	११,७३३	११,५५८	१४,४४७	१२,९४४	१३,३८४	१५,७७४	१७,१७२	१८,७५४
२३	लातूर	१६,८८५	१९,८५८	२२,८५६	२१,३०३	२२,५०९	२८,२८५	२९,७०९	३२,२०८
	औरंगाबाद विभाग	१,२८,१६७	१,४१,२८०	१,६५,८१३	१,६३,८३७	१,७३,७३३	२,०६,८५९	२,१८,३७६	२,३६,८६४
२४	बुलढाणा	१२,९२४	१४,७१७	१७,७९१	१६,६२४	१८,०९३	२२,५२६	२२,१२८	२४,६२३
२५	अकोला	१३,०३०	१५,१६७	१६,९५१	१७,४०८	१९,२३१	२३,०७०	२३,६५६	२६,५३८
२६	वाशिम	६,२६२	७,०६७	७,९६८	७,०२८	८,१५०	९,७१९	९,६११	११,०६३
२७	अमरावती	१८,८९३	२२,३४७	२५,०७०	२७,०११	२९,७७२	३५,०४८	३५,४२७	३९,६७५
२८	यवतमाळ	१५,६८२	१८,७३०	१९,३४६	२०,२०२	२३,४८४	२७,८०४	२८,०२२	३१,४००
	अमरावती विभाग	६६,७९१	७८,०२७	८७,१२६	८८,२७३	९८,७३०	१,१८,१६६	१,१८,८४४	१,३३,२९९
२९	वर्धा	१०,०६०	११,६०४	१२,४८१	१३,५१८	१५,६६०	१७,८७२	१८,८६०	२०,८१४
३०	नागपूर	५६,०२८	६३,८३१	७१,७३१	७८,९७६	८७,३७२	९५,९५८	१,०४,७७०	१,१५,७९४
३१	भंडारा	८,०६१	९,१८९	१०,३४९	११,१९३	११,८९९	१३,३७४	१३,८६०	१५,७२२
३२	गोंदिया	८,५३९	१०,००५	१०,९६९	११,९९७	१२,७९३	१४,४०५	१४,६८०	१६,५७८
३३	चंद्रपूर	१६,९४०	१९,७६३	२१,४६८	२३,२०८	२५,८६६	२९,०४३	३०,७१३	३४,३२३
३४	गडचिरोली	५,८२१	६,६५३	६,९४९	७,३४०	७,८३८	८,५०६	९,३४७	१०,१४७
	नागपूर विभाग	१,०५,४४९	१,२१,०४४	१,३३,९४७	१,४६,२३३	१,६१,४२९	१,७९,१५७	१,९२,२३०	२,१३,३७९

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन # मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हा

\$ पालघर अंतर्भूत

टीप - १) २०११-१२ ते २०१८-१९ ची आकडेवारी अस्थायी आहे.

२) सुधारीत पायाभूत वर्ष २०११-१२ च्या कार्यपद्धती व परिभाषा मधील बदलामुळे स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि अंदाज पायाभूत वर्ष २००४-०५ मालिकेतील परिगणित करण्यात आलेल्या अंदाजाशी तुलना करता येत नाही. आकडेवारी संक्षिप्ततः दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी २०१९-२०

परिशिष्ट ३.१०
वास्तविक स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि (स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	जिल्हा (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७ (८)	२०१७-१८ (९)	२०१८-१९ (१०)
१	मुंबई [#]	२,२०,९७५	२,३६,३२४	२,५०,६३०	२,७२,६२१	२,९४,०३८	३,१६,४९६	३,३८,३८१	३,६२,१८५
२	ठाणे [§]	१,६३,७६१	१,७४,९४३	१,८५,२६८	२,०१,०५१	२,१६,५५५	२,३३,०२९	२,४८,८३०	२,६६,१६८
३	रायगड	२९,५७६	३१,५४०	३३,३८७	३७,००७	३९,८५५	४२,४३३	४५,१६८	४८,०३०
४	रत्नागिरी	१३,८४२	१४,६८८	१५,७५०	१८,४११	१७,९३५	१९,९४९	२१,४५२	२१,५१९
५	सिंधुदुर्ग	८,०३३	८,४९५	८,९५५	९,२८२	९,७८२	१०,७६५	१२,२६३	११,८४६
	कोकण विभाग	४,३६,१८६	४,६५,९९०	४,९३,९९०	५,३८,३७२	५,७८,१६४	६,२२,६७३	६,६६,०९५	७,०९,७४७
६	नाशिक	५५,२८९	६१,२२१	६६,०५१	६८,४५६	७२,५४६	७८,६३२	८५,७९०	८८,९३१
७	धुळे	१४,५६४	१५,३६४	१६,५९८	१८,१७५	१८,५६७	१९,९३१	२१,६०७	२१,८६७
८	नंदुरबार	८,०१०	८,५०६	९,४००	८,८६४	९,५४२	१०,६१२	११,०४६	११,८२०
९	जळगाव	२९,६५७	३०,३५६	३३,८२५	३५,६०४	३६,०१७	४०,२५३	४१,८९९	४३,६७५
१०	अहमदनगर	३७,२१९	३८,१४५	४२,०३६	४४,७९४	४६,१२९	४९,८८७	५४,६३५	५७,४३९
	नाशिक विभाग	१,४४,७४०	१,५३,५९२	१,६७,९०९	१,७५,८९३	१,८२,८०२	१,९९,३१६	२,१४,९७७	२,२३,७३२
११	पुणे	१,३१,१४५	१,३९,३२९	१,४८,०९५	१,६०,११२	१,७१,३६३	१,८४,१४६	१,९६,४९६	२,०९,८०८
१२	सातारा	२५,६८४	२६,४८५	२८,७४८	३०,०१६	३२,६६१	३४,४४३	३७,३०३	३९,५५६
१३	सांगली	२६,०६६	२६,५९८	२८,८८५	३०,४३७	३१,८५७	३४,९११	३६,०९२	३८,८११
१४	सोलापूर	३९,४५९	४०,११२	४२,५९८	४८,०४७	४९,९४६	५२,४७०	५७,२४०	६०,१४०
१५	कोल्हापूर	४०,७३२	४३,१५१	४५,२७९	४८,३०६	५१,५७४	५५,६११	५९,०५६	६२,६३९
	पुणे विभाग	२,६३,०८६	२,७५,६७६	२,९३,६०५	३,१६,९१८	३,३७,४०२	३,६१,५८१	३,८६,१८६	४,१०,९५५
१६	औरंगाबाद	३१,५१९	३२,२२७	३५,८०८	३७,२२७	४०,५२८	४३,९५५	४६,२८८	४८,८७३
१७	जालना	१३,१७८	१२,७५७	१६,६४९	१३,४७७	१४,२६९	१६,७४३	१६,७४२	१७,१००
१८	परभणी	१२,१५०	१३,०७०	१३,७४८	१३,८६४	१३,३५६	१६,६१३	१६,५२९	१७,२६८
१९	हिंगोली	५,९९४	६,७७५	६,७४४	७,४९६	६,७८०	७,७६३	८,१९१	८,७४४
२०	बीड	१५,७१०	१५,७२५	१७,३८५	१७,००९	१७,७०२	२०,८०३	२१,६३७	२१,२२५
२१	नांदेड	२०,९९८	२२,३२९	२३,७४६	२३,२७६	२५,१६८	२८,७१५	२९,८६२	३२,३६२
२२	उस्मानाबाद	११,७३३	१०,९४६	१२,८०६	११,३०८	११,५१९	१२,९३२	१३,८८४	१४,७५५
२३	लातूर	१६,८८५	१८,२८६	२०,००९	१८,४८२	१९,२४०	२२,७८८	२४,०७०	२५,२०५
	औरंगाबाद विभाग	१,२८,१६७	१,३२,११४	१,४६,८९३	१,४२,१४१	१,४८,५६२	१,७०,३१२	१,७७,२०४	१,८५,५३३
२४	बुलढाणा	१२,९२४	१३,५१०	१५,०९६	१३,९८६	१५,०९९	१७,६५४	१७,५३१	१८,९८५
२५	अकोला	१३,०३०	१४,२२५	१५,००१	१५,१७४	१६,३०९	१८,४६७	१९,००३	२०,७६५
२६	वाशिम	६,२६२	६,६३०	७,१९१	६,०५५	६,८१८	८,३२३	८,३१४	९,३१७
२७	अमरावती	१८,८९३	२०,९३९	२२,०७१	२३,७०६	२५,६०४	२९,०५९	२९,१७७	३१,४१७
२८	यवतमाळ	१५,६८२	१७,३५९	१६,९१४	१७,६१९	२०,१६९	२२,६८१	२२,३०८	२४,३९०
	अमरावती विभाग	६६,७९१	७२,६६३	७६,२७३	७६,५४१	८४,०००	९६,१८४	९६,३३३	१,०४,८७५
२९	वर्धा	१०,०६०	१०,८३२	११,००८	११,८०३	१३,१३२	१४,६७३	१५,२९६	१६,२१३
३०	नागपूर	५६,०२८	६०,००६	६३,२८१	६८,५८७	७४,८१३	८१,०८६	८५,३५७	९०,९३४
३१	भंडारा	८,०६१	८,५६५	८,९५८	९,४८२	९,९९०	१०,९७२	११,१८१	१२,०८८
३२	गोंदिया	८,५३९	९,२७८	९,५०९	१०,१६४	१०,८३९	११,८६२	१२,१४३	१२,९२४
३३	चंद्रपूर	१६,९४०	१८,४५०	१८,९४५	२०,१६२	२२,०४६	२४,१८०	२५,२३१	२६,८४२
३४	गडचिरोली	५,८२१	६,२१६	६,०५७	६,३१०	६,७३३	७,०३५	७,८३८	७,८६७
	नागपूर विभाग	१,०५,४४९	१,१३,३४७	१,१७,७५७	१,२६,५१०	१,३७,५५५	१,४९,८०७	१,५७,०४५	१,६६,८६८

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन # - मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हा

\$ पालघर अंतर्भूत

टीप - १) २०११-१२ ते २०१८-१९ ची आकडेवारी अस्थायी आहे.

२) सुधारीत पायाभूत वर्ष २०११-१२ च्या कार्यपद्धती व परिभाषा मधील बदलामुळे स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि अंदाज पायाभूत वर्ष २००४-०५ मालिकेतील परिगणित करण्यात आलेल्या अंदाजाशी तुलना करता येत नाही. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.११
दरडोई सांकेतिक स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि - चालू किंमतीनुसार

(₹)

अ.क्र. (१)	जिल्हा (२)	२०११-१२ (३)	२०१२-१३ (४)	२०१३-१४ (५)	२०१४-१५ (६)	२०१५-१६ (७)	२०१६-१७ (८)	२०१७-१८ (९)	२०१८-१९ (१०)
१	मुंबई [#]	१,७५,७९७	१,९६,६२९	२,१७,९६५	२,३७,०२०	२,५४,३१८	२,७२,१२०	२,९७,७०८	३,२५,९५४
२	ठाणे [§]	१,४६,७८६	१,६४,४५९	१,८२,५०९	१,९८,७७५	२,१३,५०७	२,२९,८६४	२,५१,६६३	२,७५,५३८
३	रायगड	१,११,६०४	१,२५,७९३	१,४०,४८८	१,५६,९९६	१,७०,४६९	१,८०,३२९	१,९८,२५०	२,१६,३३१
४	रत्नागिरी	८५,३०७	९६,१६५	१,१०,२४९	१,३३,८९३	१,३०,२४१	१,५०,७८२	१,६५,८३७	१,६७,४६३
५	सिंधुदुर्ग	९४,१२४	१,०६,४५५	१,१९,१०७	१,२८,०७७	१,३६,४२७	१,५७,२७५	१,९०,१३२	१,८४,२२८
	कोकण विभाग	१,५१,१७८	१,६९,४५६	१,८८,३५२	२,०६,१५५	२,२०,८०९	२,३७,६८२	२,६०,८६५	२,८४,२४३
६	नाशिक	८९,९५५	१,०६,९९४	१,२२,९६१	१,२३,५५३	१,२९,६३८	१,३८,४१६	१,५८,४३६	१,६६,९७१
७	धुळे	७०,६३२	७८,८४३	९०,०२५	९९,४२६	१,०४,१२३	१,१२,१८६	१,२५,६७६	१,२९,०४२
८	नंदुरबार	४८,३६९	५३,८९४	६१,६६८	५९,०८३	६४,६६०	७३,३१०	७८,२६५	८५,५०९
९	जळगाव	६९,७१६	७४,२९५	८६,२१७	९२,६०४	९६,३१६	१,०८,२६१	१,१५,७९८	१,२३,३९४
१०	अहमदनगर	८१,५२३	८७,३५०	१,०१,२७५	१,११,०४८	१,१९,१०९	१,२७,५३५	१,४४,३८३	१,५४,५६४
	नाशिक विभाग	७७,४६८	८६,९४९	१,००,२५९	१,०५,११२	१,१०,९५२	१,२०,२८८	१,३४,६६५	१,४२,७१८
११	पुणे	१,३८,०२६	१,५४,६१४	१,७२,०६७	१,८६,९३३	२,००,७५६	२,१६,२४०	२,३६,०६०	२,५७,४८३
१२	सातारा	८५,०९५	९३,४३१	१,०५,६६१	१,१२,७३७	१,२३,९८१	१,३२,१२२	१,४८,१२९	१,६०,१३१
१३	सांगली	९१,८७८	९८,६६७	१,१२,४१०	१,२२,३३४	१,२८,७६७	१,४३,६८३	१,५२,६८८	१,६९,४७५
१४	सोलापूर	९०,८६६	९७,२२५	१,०७,२३१	१,२०,६३४	१,२८,२०८	१,३७,६५२	१,५३,२७५	१,६२,५८२
१५	कोल्हापूर	१,०४,४९४	१,१७,६७२	१,२९,१९४	१,३९,५३२	१,५०,३७८	१,६३,२११	१,७८,८३९	१,९३,०७३
	पुणे विभाग	१,११,४८९	१,२३,४४७	१,३७,४९४	१,४९,८२०	१,६०,८५७	१,७३,८६६	१,९०,५२९	२,०६,८९५
१६	औरंगाबाद	८४,६०९	९१,५३४	१,०६,०८४	१,११,२११	१,२१,८१७	१,३२,९४९	१,४३,४८६	१,५५,३४९
१७	जालना	६६,९४०	६८,६७७	९१,५९२	७८,७४७	८१,३५२	१,००,७२८	१,००,०४०	१,०५,६४०
१८	परभणी	६५,८००	७४,८९४	८२,७६५	८३,८७६	८१,१८५	१,०२,५५६	१,०३,५८४	१,११,२३७
१९	हिंगोली	५०,६७७	५९,४८२	६२,७७३	७१,८१४	६६,१४०	७८,५४७	८१,४१३	८९,७१४
२०	बीड	६०,४७६	६३,५०९	७४,२१२	७३,१८९	७७,३६८	९४,३७४	९८,३३४	९९,२१५
२१	नांदेड	६२,१३५	७०,५७५	७८,६७४	७७,१६८	८४,२८६	९९,०२१	१,०३,९३८	१,१६,१८०
२२	उस्मानाबाद	७०,४५३	६८,८५०	८५,३९०	७५,९१४	७७,९०२	९१,१८६	९८,६४०	१,०७,०५८
२३	लातूर	६८,४४०	७९,७७२	९१,०११	८४,०९४	८८,०९७	१,०९,८३७	१,१४,५२८	१,२३,२६९
	औरंगाबाद विभाग	६८,०५५	७४,३३७	८६,४६४	८४,६७७	८९,००८	१,०५,१३२	१,१०,१५८	१,१८,६०४
२४	बुलढाणा	४९,७२३	५६,१४५	६७,३११	६२,३८०	६७,३४६	८३,२३०	८१,२०३	८९,७५५
२५	अकोला	७१,३९२	८२,२२८	९०,९४७	९२,४४१	१,०१,०८८	१,२०,१२५	१,२२,०८६	१,३५,७५७
२६	वाशिम	५२,०६०	५८,२७९	६५,१८९	५७,०५४	६५,६५३	७७,७५४	७६,३९९	८७,३९१
२७	अमरावती	६५,०२०	७६,१३१	८४,५६२	९०,२११	९८,४६८	१,१४,८७४	१,१५,१३८	१,२७,८६५
२८	यवतमाळ	५६,२८५	६६,६५२	६८,२७२	७०,७०६	८१,५२८	९५,८१३	९५,९०६	१,०६,७४३
	अमरावती विभाग	५९,००८	६८,३०३	७५,५८१	७५,८९३	८४,१३८	९९,८८९	९९,७०७	१,११,००२
२९	वर्धा	७६,८९६	८७,८३६	९३,५७१	१,००,३९०	१,१५,२१३	१,३०,३५१	१,३६,४५२	१,४९,३८९
३०	नागपूर	१,१९,४२६	१,३४,१९८	१,४८,७६७	१,६१,५९८	१,७६,४०५	१,९१,३१४	२,०६,३८१	२,२५,३९०
३१	भंडारा	६६,८३०	७५,५५६	८४,४०५	९०,५५७	९५,५१६	१,०६,५८७	१,०९,७३२	१,२३,६६७
३२	गोंदिया	६४,२६१	७४,६९४	८१,२५७	८८,१८६	९३,३२३	१,०४,३५७	१,०५,६८१	१,१८,६०३
३३	चंद्रपूर	७६,३९९	८८,२३८	९४,९०४	१,०१,५९७	१,१२,१४३	१,२४,७९७	१,३०,८६७	१,४५,०४१
३४	गडचिरोली	५४,०२३	६१,२९१	६३,५६४	६६,६६८	७०,७०१	७६,२४९	८३,३२५	८९,९५४
	नागपूर विभाग	८९,१४१	१,०१,२२२	१,१०,८२०	१,१९,७११	१,३०,७७५	१,४३,७३३	१,५२,८१२	१,६८,०८९

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

- मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हा

§ पालघर अंतर्भूत

टोप - १) २०११-१२ ते २०१८-१९ ची आकडेवारी अस्थायी आहे.

२) सुधारीत पायाभूत वर्ष २०११-१२ च्या कार्यपद्धती व परिभाषा मधील बदलामुळे स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धि अंदाज पायाभूत वर्ष २००४-०५ मालिकेतील परिगणित करण्यात आलेल्या अंदाजाशी तुलना करता येत नाही. आकडेवारी संक्षिप्तत दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.